

**Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics**

**Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice**

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Bakalářská práce

Turistický potenciál obce a jeho ekonomický přínos

Vypracovala: Lucie Košťálová
Vedoucí práce: Ing. arch. Martin Jirovský, Ph.D

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie KOSTÁLOVÁ**
Osobní číslo: **E11291**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Turistický potenciál obce a jeho ekonomický přínos**
Zadávající katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Zmapovat společné charakteristické znaky u vybraných obcí venkovského charakteru, které nemají zjevný evidentní turistický potenciál. Na základě analýzy definovat společné znaky, vybrat jednu, případně více obcí a doporučit změny v organizaci jejich činnosti tak, aby s využitím všech svých možností byly pro turisty více atraktivní. Tyto korekce zobecnit a definovat základní principy pro zlepšení ekonomických benefitů v turistickém potenciálu.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Výběr vhodného vzorku obcí
3. Analýza jejich signifikantních znaků
4. Osobní průzkum a validace vůči předchozí analýze
5. Výběr vhodných indikátorů ke zlepšení
6. Návrh
7. Závěr a doporučení

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metody. 4. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání. 5. Vlastní návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

BLAŽEK, Bohuslav. *Venkovy: (anamnéza, diagnóza, terapie). 1. vyd. Brno-Šlapanice: ERA, 2004, 184 s. ISBN 80-865-1790-X.*

CÍLEK, Václav. *Krajiny vnitřní a vnější: texty o paměti krajiny, smysluplném bobroví, areálu jablkového štrádla a také o tom, proč lezeme na rozhlednu. 2.dopl.vyd. Praha: Dokořán, 2005, 269 s. ISBN 80-736-3042-7.*

KAŠPAROVÁ, Ludmila a Milan PÚČEK. *Kohезní politika: osídlení v České republice: partnerství měst a venkova. Vyd. 1. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009, 91 s. ISBN 978-809-0392-878.*

MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.*

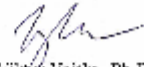
PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.*

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. arch. Martin Jirovský, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: **11. ledna 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Růžička, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
SLOVATEL'S 13 29
370 05 České Budějovice

Ing. Věra Vejtková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 29. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma „Turistický potenciál obce a jeho ekonomický přínos“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....
Lucie Košťálová

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. arch. Martinu Jirovskému, Ph.D za odborné vedení, cenné rady a připomínky.

OBSAH

1	Úvod.....	3
2	Literární rešerše.....	4
2.1	Obec	4
2.2	Obecní úřad	6
2.3	Zastupitelstvo obce.....	6
2.4	Starosta.....	7
2.5	Veřejná infrastruktura, občanská vybavenost	8
2.6	Hospodaření obce.....	9
2.6.1	Kapitálové a provozní výdaje.....	9
2.6.2	Dluhová služba a investice.....	10
2.6.3	Mandaturní výdaje	11
2.6.4	Zadluženost	11
2.7	Hodnoty a limity	11
2.7.1	Ochrana hodnot	12
2.8	Cestovní ruch	14
2.8.1	Typologie cestovního ruchu	16
2.8.2	Cestovní ruch a venkov	16
3	Cíl a metodika práce.....	18
3.1	Cíl práce	18
3.2	Metodika	18
3.3	Hypotézy	19
4	Situační analýza	20
4.1	Ratměřice	20
4.1.1	Historie obce	20
4.1.2	Občanská vybavenost.....	21
4.1.3	Urbanistická kompozice.....	22
4.1.4	Kultura a zájmové spolky.....	22
4.1.5	Památky a zajímavosti.....	23
4.1.6	Limity a hodnoty	23
4.1.7	Dopravní dostupnost	25
4.2	Sruhařov	25
4.2.1	Mikroregion CHOPOS.....	26
4.2.2	Historie Struhařova	26

4.2.3	Občanská vybavenost.....	26
4.2.4	Urbanistická kompozice.....	28
4.2.5	Kultura a zájmové spolky.....	28
4.2.6	Památky a zajímavosti.....	29
4.2.7	Limity a hodnoty	29
4.2.8	Dopravní dostupnost	31
4.3	Společné znaky obcí.....	31
5	Ekonomická analýza	34
5.1	Ratměřice	34
5.1.1	Hospodaření obce v letech 2010 – 2012	34
5.1.2	Dluhová služba v roce 2012.....	34
5.1.3	Podíl kapitálových výdajů vůči mandatorním výdajům.....	35
5.1.4	Celková zadluženost obce	36
5.2	Struhařov.....	37
5.2.1	Hospodaření v letech 2010 – 2012.....	37
5.2.2	Dluhová služba v roce 2012.....	38
5.2.3	Podíl kapitálových výdajů vůči mandatorním.....	38
5.2.4	Celková zadluženost obce	39
6	Dotazníkové šetření.....	40
6.1	Ratměřice	40
6.2	Struhařov	44
6.3	Zhodnocení hypotéz.....	47
7	Syntéza poznatků, stanovení indikátorů pro návrh	48
7.1	Ratměřice	48
7.2	Struhařov	48
7.3	Potenciál jako indikátor pro návrh	49
8	Vlastní návrhy na zlepšení	52
9	Závěr	61
10	Summary and keywords	62
11	Seznam literatury	63
12	Seznam tabulek a grafů	65
13	Seznam příloh	66
14	Přílohy.....	67

1 Úvod

Cestovní ruch se dnes stal nedílnou součástí moderního života. Lidé cestují z mnoha důvodů, např. za účelem odpočinku, rekreace, poznání. Jedná se o specifické odvětví, podstatou je poskytování služeb jeho účastníkům.

Cestovní ruch je neodmyslitelnou součástí ekonomiky každého státu. Jeho evidentní přínos lze spatřit nejen v rámci nezanedbatelných příjmů do státního rozpočtu, ale můžeme jej považovat i za účinný prostředek k rozvoji jednotlivých regionů. Díky multiplikačnímu efektu pak ovlivňuje celou řadu jiných odvětví

Regiony v České republice se od sebe intenzitou cestovního ruchu liší. Jaké oblasti jsou v rámci turismu atraktivní lze zhodnotit právě analýzou turistického potenciálu. Ten mapuje nejen krajinný potenciál a kulturně – historické hodnoty, ale i oblast sociální ekonomickou, stav veřejné infrastruktury aj.

Rozvoj turismu přináší na území spoustu pozitivních efektů. S rostoucí atraktivností analyzovaného území se zvyšuje jeho návštěvnost, která může zapříčinit vyšší podnikatelskou aktivitu. Tím dochází nejen k tvorbě nových pracovních míst, ale též plyne i více finančních prostředků do místních rozpočtů. Tyto prostředky pak mohou být zpětně investovány např. do veřejné infrastruktury.

Návrhová část bakalářské práce se bude zabývat právě těmito efekty v kontextu s vybranými obcemi. Analýza vybraných municipálních jednotek stanoví jednotlivé indikátory, které bude třeba optimalizovat tak, aby zmiňované ekonomické benefity byly co nejvyšší.

Pro tyto účely bylo zapotřebí vybrat obce stejného typu. Výběr byl zúžen na obce venkovského charakteru, které na první pohled nemají turistický potenciál. Proto následně bylo stanoveno správní území Struhařova a Ratměřic. Obě municipální jednotky se nacházejí ve středočeském kraji.

2 Literární rešerše

V první části bakalářské práce je třeba definovat vybrané pojmy, které přímo souvisí s tématem této práce a které jsou v ní často zmiňovány.

2.1 Obec

V klasickém pojetí je výklad slova obec obsažen v Zákoně o obcích: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ (Zákon č. 128/2000 Sb., 2000)

Káňa rozvíjí definici obce a podle něj je obec „*základním článkem územní samosprávy, samostatným právním subjektem, základním správním celkem, reprezentantem veřejných zájmů a zájmů občanů, nositelem veřejné moci. Obec má práva a povinnosti.*“ (Káňa, 2010, s. 50)

Obecně je možné členit obce podle počtu obyvatel na města (s počtem obyvatel převyšující 3000), statutární města, městyse a obce (ve smyslu menších sídel). Zde narážíme na důležitý terminologický aspekt věci. Většina autorů vymezuje pojem obce i v jejím užším významu. „*Obec v užším pojetí (jakožto nejnižší úrovni) bývá chápána nejčastěji jako obec neměstského charakteru, také jako „ves“ či „vesnice“. Jako taková je typická nízkým počtem obyvatel a nízkou hustotou zalidnění.*“ (Kadeřábková & Peková, 2012, s. 55) Pro obec v tomto pojetí neexistuje právní definice, proto autorky ve své knize zjednodušeně uvádí, že za obec můžeme pokládat územní samosprávnou jednotku, která není městem ani městysem. Definici posledních uvedených pak můžeme jednoduše nalézt v zákoně. Ve své práci se ztotožňuji právě s touto interpretací pojmu, neboť pracuji s obcemi neměstského typu.

Mezi charakteristické znaky obce patří: existence vlastního území, občané, spravování svých záležitostí samostatně, vystupování v právních vztazích svým jménem, péče o všestranný rozvoj území a hospodaření podle vlastního rozpočtu. (Kadeřábková & Peková, 2012)

Co se týče prvního znaku, tedy vlastního území obce, z dostupné literatury je patrné, že obce lze členit na katastrální území: „*Právní úprava postavení obcí zákonitě obce charakterizuje i podle územních hledisek. Tím se řeší otázka tzv. územního základu samosprávy obcí. Územní obce musí respektovat režim katastrálních území, a musí tak být tvořeno buď jedním, nebo několika souvisejícími, resp. navazujícími katastrálními*

územími.“(Průcha, 2004, s. 50) Obec se dělí na vnitřní část (intravilán) a vnější část (extravilán). Intravilán je určen k obývání, pozemky zde mají vyšší finanční hodnotu. Oproti tomu extravilán má pozemky s menší finanční hodnotou, převážně je tvořen lesy nebo zemědělskou půdou.

Koudelka (2007) dále zmiňuje možnost dělit obec na místní části. Toto členění nemá ovšem právní význam, dokonce mu spíše přikládá význam psychologický. *„Části obce jsou pouze evidenčním jednotkami, jsou souvislémi, vývojově historicky vzniklými podcelky obce – obvykle jsou to osady, bývalé samostatné obce. Pro tyto místní části může zastupitelstvo zřizovat vlastní poradní orgány v podobě osadních výborů. Institut místních částí fakticky nemá právní, pouze emocionální význam.“* (s. 112)

Vycházíme-li dále z charakteristických znaků obce, občané jsou její nedílnou součástí. Za občany obce, kteří se mohou v plném rozsahu zapojovat do samosprávy obce, se považují ti, kteří mají v obci trvalý pobyt. (Průcha, 2004)

Struktura obyvatelstva bude odlišná ve městech a v obcích. Problematiku plně vystihuje následující tvrzení, ve kterém autorky vycházejí z vlastní definice obce v jejím užším pojetí. *„Sociální, sociologické i přírodovědecké disciplíny vymezují venkov jako sídlo, kde obyvatelé žijí jiným způsobem života než obyvatelé ve městech z hlediska sociálních vztahů, rodinných vazeb, sousedství i sociální kontroly“.* (Kadeřábková & Peková, 2012, s. 68)

Z výše uvedených tvrzení tedy zvláště pro lepší orientaci vyplývá, že je potřeba odlišit obce mající čistě venkovský charakter od obcí, které splnily podmínky stanovené zákonem a staly se městem. Nejvhodnější se mi pro tento účel zdá interpretace Kadeřábkové: *„Existují dvě základní kategorie sídel, a to sídla venkovská a sídla městská. Venkovská sídla se vyznačují charakteristickou zástavbou, malým počtem obyvatel a nízkou hustotou zalidnění. Velikostně nejmenší sídla jsou vždy venkovského typu.“* (Kadeřábková & Peková, 2012, s. 54)

Třetím znakem obce je spravování svých záležitostí samostatně, ovšem zákon vymezuje některé záležitosti týkající se vnitřní organizace, jakými jsou orgány obce a způsob jejich utváření. Personální záležitosti už jsou ale v plné kompetenci obce. (Balík, 2009)

2.2 Obecní úřad

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta.“ (Zákon č. 128/2000 Sb., 2000)

Činnost jednotlivých obecních úřadů je pak rozdělena podle rozsahu svých pravomocí na obce se samostatnou, přenesenou a případně s rozšířenou působností.

V oblasti samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly od zastupitelstva nebo rady, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti, rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecném zřízení. Oproti tomu obecní úřad plní úkoly v přenesené působnosti za pomoci tajemníka. Za ty se považují obce, které mívají i více katastrálních území a zabezpečují i činnosti pověřené státem mimo činnosti pouze ve své samosprávě. (Čmejrek, Bubeníček, & Čopík, 2010)

Koudelka (2007) uvádí, že lze pomocí míry přenesené působnosti rozlišit osm skupin obcí, mezi které zařazuje obce s matričním a stavebním úřadem, dále s pověřeným obecním úřadem a na rozdíl od Káni (2010) , který vymezuje obce mající rozšířenou působnost do samostatné skupiny, sem řadí i právě tyto (označené jako obce III. stupně rozšířené působnosti) včetně statutárních měst.

2.3 Zastupitelstvo obce

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo při stanovení počtu svých členů přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu podle stanovených kritérií.

Tabulka 1: Stanovení počtu členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5 až 15
Nad 500 do 3 000	7 až 15
Nad 3 000 do 10 000	11 až 25
Nad 10 000 do 50 000	15 až 35
Nad 50 000 do 150 000	25 až 45
Nad 150 000	35 až 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., 2000

Zastupitelstvo je voleno v tajných a přímých volbách. Členové jsou voleni na čtyřleté funkční období. Právem každého člena je předkládat návrhy, hlasovat a vznášet dotazy a připomínky.

Schůzi zastupitelstva svolává starosta dle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Schůze je veřejná, zasedání řídí starosta. Aby bylo usnesení schváleno, je potřeba nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. (*Zákon č. 128/2000 Sb.*, 2000)

2.4 Starosta

Podstatu náplně práce starosty a jeho pravomoc vystihl Balík. Poukazuje na nutnou existenci zastupitelstva a potvrzuje tím i mou domněnku, že starosta plní funkci spíše reprezentační.

„Nejviditelnějším orgánem obecního zřízení je starosta. Jde ale o paradox – ačkoli starosta zastupuje obec navenek, sám o sobě je spíše orgánem bez pravomocí. Nemá totiž povahu statutárního orgánu, je součástí rady. Vzhledem k tomu, že není statutárním orgánem, musí úkony vyžadující schválení zastupitelstvem nebo radou činit až po jejich schválení. V opačném případě jsou neplatné a starosta se dokonce vystavuje nebezpečí trestněprávní i občanskoprávní zodpovědnosti.“ (Balík, 2009, s. 74)

Oproti tomu Čmejrek et al. (2010) ukazují ve své knize na nezastupitelnou funkci starosty a přikládají mu celou řadu pravomocí (odpovídá za včasné přezkoumání hospodaření obce, stanovuje platy zaměstnancům podle zvláštních předpisů, odpovídá za informovanost občanů atd.)

Vzhledem k tomu, že bakalářská práce je zaměřena na obce venkovského typu, je na místě zmínit i skutečnost, že starostové mohou být pro výkon své funkce buď dlouhodobě uvolněni (tedy funkce se pro ně stává prakticky jejich hlavním pracovním poměrem), nebo naopak neuvolněni ze svého pracovního poměru (pro výkon funkce poskytuje zaměstnavatel náhradní volno, které je nahrazeno paušální částkou z rozpočtu obce dle zvláštního předpisu). (*Zákon č. 128/2000 Sb.*, 2000)

2.5 Veřejná infrastruktura, občanská vybavenost

V ekonomické části bude třeba stanovit výdaje obcí, které jsou vynakládány především na veřejnou infrastrukturu, proto je třeba tento pojem objasnit. Stavební zákon definuje veřejnou infrastrukturu takto:

Jedná se o pozemky, stavby, zařízení, a to

1. dopravní infrastruktura, například stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť a s nimi souvisejících zařízení;

2. technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné komunikační sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, produktovody;

3. občanské vybavení, kterým jsou stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva;

4. veřejné prostranství, zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu (Zákon č. 183/2006 Sb., 2006)

Nejdůležitější funkcí veřejných infrastruktur je podle Maiera obsluha zastavěných území „s ohledem na jejich funkční využití a jejich intenzitu, a to tak, aby byly veřejné infrastruktury a jimi poskytované služby rovněž dostupné pro všechny občany.“(Maier, 2012, s. 47)

S ohledem na charakter bakalářské práce je nutné vymezit pojem infrastruktury v kontextu s cestovním ruchem. Infrastruktura jako taková samozřejmě velkým dílem přispívá k rozvoji turismu, nicméně je důležité zmínit i negativní aspekt věci v souvislosti se vzhledem krajiny. Infrastruktura mimo jiné ovlivňuje využití země a zdrojů. To ostatně dokládá i Navrátil (2012, s. 29): „Především ubytovací kapacity a infrastruktura cestovního ruchu jsou konkurencí pro jiné využití země, což má za následek zvyšování ceny pozemků a tlak kupříkladu na zemědělskou půdu a volnou krajinu vůbec, důsledkem nedostatečného množství vhodných míst pro lokalizaci turistické infrastruktury dochází k odvodňování mokřadů a kácení lesů.“

V bakalářské práci bude vzhledem k hodnocení turistického potenciálu věnována podstatná část třetímu bodu vymezeného pojmu.

2.6 Hospodaření obce

„Ekonomická role veřejného sektoru se zásadně liší od role ziskově orientovaného komerčního sektoru. Veřejné investice a veřejné statky zpravidla nepřinášejí bezprostřední zisk svému původci. Jejich očekávaný efekt spočívá v obecném užitku společenství obyvatel. Udržitelné hospodaření veřejného sektoru lze vyčíslit porovnáním vynaložených nákladů s dosaženými užitky. Ty spočívají nikoliv v zisku, ale například v kvalitě života obyvatel a ve vytvoření podmínek pro budoucí růst prosperity firem.“
(Maier, 2012, s. 162)

Jak je uvedeno ve výše zmíněném úryvku, prvotně by se obce měly zamyslet nad užitky, které plynou z jejich investic, a porovnat je tak s celkovými vynaloženými náklady. Tím je možné zjistit poměr, který plyne bezprostředně potřebám občanů a tou částkou, která je nezbytná pro chod obce. Proto se dále budu zabývat především výdajovou stranou obecních rozpočtů.

2.6.1 Kapitálové a provozní výdaje

Výdaje lze obecně členit na výdaje běžné (provozní), ze kterých se financují provozní potřeby v běžném roce, a na výdaje kapitálové, které jedno rozpočtové období přesahují a slouží k jednorázovým investicím. (Peková, 1997)

Marková (2000) dále rozvíjí členění výdajů a tvrdí, že výdaje mohou mít také charakter výdajů na infrastrukturu (ekonomickou, sociální) nebo výdajů na investice. Výdaje na ekonomickou infrastrukturu podle ní zahrnují výdaje na výrobní účely, tedy zejména pro obecní podniky, které zabezpečují služby. Dále je možné sem zařadit i dotace a půjčky soukromému sektoru na podporu podnikání. Do těchto výdajů spadají i výdaje na výstavbu a údržbu veřejných komunikací, veřejných prostranství a parků, na výstavbu a provoz čističek odpadních vod apod. Výdaje na sociální infrastrukturu zahrnují výdaje na vzdělání a péči o zdraví, na podpory a dávky v nezaměstnanosti, výdaje na provoz sociálních zařízení (penziony pro staré občany).

Dále lze výdaje členit na plánované a neplánované, podle závazné rozpočtové skladby na nenávratné a návratné. Pro potřeby ekonomické analýzy se využívá členění výdajů podle funkcí veřejných financí na výdaje alokační, redistribuční a stabilizační.

Obce při tvorbě svého rozpočtu kladou důraz na to, aby výdaje nepřesahovaly příjmy. Všechny výdaje pak plní svou předem určenou funkci – zabezpečují se jimi veřejné statky (veřejné osvětlení, komunikace, zeleň atd.), také jsou přerozděleny ve formě nenávratných plateb (transfery neziskovým organizacím, dary, pokuty atd.)

2.6.2 Dluhová služba a investice

Návrhová část této práce je spojena i s možnými investicemi. Alternativní investiční plány obec musí pečlivě zvážit a zároveň vyhodnotit:

- a) Cíl s ohledem na dostupné zdroje financování kapitálových výdajů
- b) Odhad budoucího vývoje obyvatel a s ním spojená budoucí poptávka po veřejném statku
- c) Stanovit varianty řešení a vybrat tu nejefektivnější, tak aby byla zajištěna maximální hospodárnost výdajů, a to dlouhodobě
- d) Rozpočet investičního projektu – odhadnout výdaje (i daňové a poplatky), ale i peněžní transfery ze státního rozpočtu
- e) Ekologické požadavky
- f) Vliv na zaměstnanost (Peková, 2011)

Investiční akce jsou obvykle spojeny s čerpáním úvěrů. Než ale obec bude žádat o úvěr, je nutné analyzovat nejen hospodaření v předešlém roce, ale i stanovit ukazatel dluhové služby, kterým lze jednoznačně stanovit souhrn plateb představujících splátky dluhu a úroky za určité období. *„Za základní pravidlo se považuje, že v rozpočtovém výhledu by nejvyšší roční dluhová služba měla být rovna nejnižší výši plánovaného přebytku v běžné části rozpočtu za celou dobu umořování dluhu, aby se minimalizovalo riziko ve splácení dluhu“.* (Peková, 2011, s. 501)

Ukazatel dluhové služby nesmí překročit 30%. V případě překročení tohoto limitu bude obcím zaslán dopis z Ministerstva financí s tím, *„že by měly přijmout taková opatření, aby v příštím období ukazatel dluhové služby nepřekročily. Zároveň budou dotčené obce požádány, aby do konce srpna zdůvodnily překročení ukazatele dluhové služby a oznámily Ministerstvu financí, jaká opatření k řešení nadměrné zadluženosti budou přijata.“* („Ministerstvo financí poprvé rozešle varovný dopis nejzadluženějším obcím“, 2004)

2.6.3 Mandatorní výdaje

V této práci bude též posuzován objem a struktura mandatorních výdajů stanovených v poměru ke kapitálovým výdajům. Toto třídění je důležité pro ekonomickou analýzu, aby byl určen přesnější poměr mezi investicemi a výdaji danými zákonem. Podíl mandatorních výdajů ku běžným by byl rozhodujícím zejména pro dosahování úspor ve výdajích nebo zbrzdění tempa jejich růstu. „*Mandatorní výdaje jsou svým charakterem výdaje obligatorní, jejich struktura a výše je determinována zákonnými úpravami, určují je různé zákonné normy, případně vyhlášky a nařízení.*“ (Peková, 2011, s. 514) Svým charakterem pak tvoří významnou část běžných výdajů v rozpočtu obce a na veřejné statky z nich financované mají nárok všichni občané.

Peková (2011) uvádí, že objem a strukturu mandatorních výdajů ovlivňují: zákonné normy (zákon o zdraví lidu – občané musí mít možnost konzumovat pitnou vodu), velikost skupin obyvatel, objem finančních prostředků, závaznost realizace příslušných opatření, důsledky jejich plnění a časové období platnosti zákonných norem.

2.6.4 Zadluženost

Pro posouzení ekonomického zdraví v analýze bude využit ukazatel celkové zadluženosti jednotky. Tu je možné zjistit z rozvahy za pomoci následujícího vzorce: cizí zdroje/celková pasiva. Výsledek stanoví procento zadlužení obce a tedy závislost na cizích zdrojích.

Podle Ministerstva financí České republiky je za obec s vyšší mírou rizika hospodaření považována ta, jejíž ukazatel zadluženosti přesáhne hodnotu 25%. Dalším ukazatelem, poukazujícím na zvýšené riziko, byl stanoven ukazatel celkové likvidity. Za kritické se v tomto případě berou hodnoty v intervalu $<0,1>$. Mezi hlavní důsledky nadměrné zadluženosti patří především ohrožení samotného chodu obce a nařízení exekuce na majetek obce. („Nadměrné zadlužení obcí a námět věcného řešení problematiky - DVS", 2011)

2.7 Hodnoty a limity

Turistický potenciál zcela jistě závisí na existenci hodnot v řešeném území, proto bude tento pojem dále rozebírán. Nejprve je nutné vymezit samotný význam slova. Hodnota

v tomto kontextu znamená vážit si nebo cenit si něčeho. Lze rozlišit dva základní druhy hodnot, a to hodnotu vlastní a účelovou. Vlastní hodnota není závislá na člověku. Příkladem této hodnoty může být příroda. „*Není v moci člověka je vytvářet a má jen omezenou možnost je rozvíjet a udržovat, nicméně – a to je podstatné – je schopen je ničit.*“ (Maier, 2012, s. 71) Účelové hodnoty naopak těsně souvisí s činností člověka a jeho potřebami (potřeba rekreace, krásy, čistoty prostředí atd.).

Mapování hodnot je tedy zvláště podkladem pro územní plánování. V zákoně o územním plánování a stavebním řádu nalezneme, že „*územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví.*“ (Zákon č. 183/2006 Sb., 2006) V případě cestovního ruchu je tento výrok obzvláště důležitý. Poměrně časté je, že zájmy podnikatelů usilujících o rozvoj turismu se totiž neslučují s charakterem krajiny.

2.7.1 Ochrana hodnot

Hodnoty jsou různým způsobem chráněny. Maier (2012) uvádí dva způsoby ochrany hodnot – tzv. tvrdá ochrana je taková, která se může opřít o zákon, vyhlášku nebo jiný předpis. Takové hodnoty jsou obvykle chráněny pomocí limitů.

Tvrdá ochrana hodnot - (Zákon č. 114/1992 Sb., 1992) stanovuje ochranu přírodních a krajinných hodnot pomocí těchto limitů: biosférická rezervace UNESCO, národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památka, evropsky významná lokalita, ptačí oblast, smluvně chráněné území, významný krajinný prvek, přírodní park, památný strom, území ekologické stability, dřeviny rostoucí mimo les, jeskyně, území s paleontologickými nálezy, atd.

O tvrdé ochraně kulturních hodnot hovoříme v souvislosti se zákonem o státní památkové péči. Kulturními památkami jsou movité a nemovité věci, či jejich soubory, které „*jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické.*“ (Zákon č. 20/1987 Sb., 1987) Jinými slovy mají jistou kulturní hodnotu. Nejvýznamnější kulturní památky stát chrání prostřednictvím nařízení

vlády v podobě prohlášení památky za národní kulturní památku. V případě, že se jedná o území s několika kulturními památkami, stát jej prohlásí za památkovou rezervaci nebo památkovou zónu. Území s archeologickými nálezy je limitováno archeologickými nalezištěm, archeologickými památkami nebo územím archeologického zájmu. (Maier, 2012)

Měkká ochrana hodnot - Měkkou ochranou hodnot se rozumí ta, která není nijak upravena zákonem a záleží spíše na iniciativě jednotlivců nebo celé skupiny. Nejvýznamnější hodnotou v této skupině je charakter území vyznačující se specifickou atmosférou daného místa. I v tomto případě lze vymezit hodnoty přírodní a kulturní, též uvedu i hodnoty civilizační, které jsou důležité pro analytickou část práce.

Přírodní hodnoty v tomto případě tedy nejsou chráněny žádným právním předpisem (limitem). Nejsou příliš unikátní, ale pro dané území se jeví jako důležité. Příklady těchto hodnot jsou studánky, skalní útvary, přírodní okraje v krajině (meze, remízky) nebo hodnoty soustřeďující se na kvalitu životního prostředí (kvalitní ovzduší, podpovrchová voda) atd.

Kulturní hodnoty jsou důležité jak pro turistickou atraktivitu, tak pro místní obyvatele. Jedná se totiž o zhmotnění jejich tradic a myšlenek vyplývajících z historie území. Lze vymezit tyto okruhy měkké ochrany hodnot: a) historicky cenná území a objekty bez památkové ochrany – historické cenné stavby, technické památky, historické jádro sídla, historická stezka, zachovalá návesní vesnice, parky, rybníční soustavy, plužiny aj.

b) paměť a ráz místa, místo jako součást identity jednotlivce a společenství – časová kontinuita charakteru prostředí, významná místa spojená s historickými událostmi, region lidové architektury, rekonstrukce historických bitev aj.

„V případě civilizačních hodnot v území jde o nejrůznější zařízení, jejichž existence a funkce přináší veřejný prospěch. Často mají charakter veřejných statků, posilují sociální soudržnost v území a jsou důležitá pro ekonomický rozvoj území.“ (Maier, 2012) Tentýž autor dělí okruh civilizačních hodnot na občanskou vybavenost, ochranu a obranu obyvatelstva, dopravu, zeleň a rekreaci, zemědělství, technickou infrastrukturu a odpadové hospodářství.

V práci bude často zmiňován pojem urbanistické kompozice. Rozumí se jím především soubor přírodních a stavebních prvků do prostorově se uplatňujících souborů, které vytvářejí vyhovující prostředí pro občany.

Na závěr této podkapitoly uvádím tvrzení, které poukazuje na nutnost vážít si krajiny jako takové a nerozlišovat jednotlivé druhy hodnot. „*Navíc jsme si navykli dělit krajinu na hodnotnou (tu chráníme) a tu ostatní, ke které jsme lhostejní. Dovolím si však navrhnout jiný pohled: prostor krajiny, to je její nezastavěnost. Sám o sobě je dostatečnou hodnotou na to, abychom jej chránili.*“ (Cílek, 2005, s. 74)

2.8 Cestovní ruch

Dále je žádoucí stanovit význam cestovního ruchu nejprve obecně, neboť se tento pojem v práci významně objevuje. Na závěr bude cestovní ruch zmíněn v kontextu s venkovem, kde budou stanovena pravidla, jak jej šetrně aplikovat nejen v rámci analyzovaných sídel.

„*Cestovní ruch vždy zahrnuje cestování, ale ne každé cestování je cestovním ruchem. Cestovní ruch zahrnuje rekreaci, ale ne každá rekreace je cestovním ruchem. Cestovní ruch se uskutečňuje ve volném čase, ale ne celý volný čas je věnován cestovnímu ruchu.*“ Mill & Morisson (citováno Zelenka & Pásková, 2012)

Výše zmíněný úryvek plně deklaruje skutečnost, že problematika cestovního ruchu je poměrně složitou záležitostí. Existuje spousta formulací definic pro cestovní ruch, ovšem podstata sdělení je stejná. Pro porovnání si můžeme uvést tyto:

„*Turismus je definován jako činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné prostředí, a to na dobu kratší, než je stanovena, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“ (Palatková, 2011, s. 12)

„*Cestovní ruch je komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev bez jakýchkoli pevně stanovitelných hranic, který je synergickým souhrnem všech jevů, vztahů a dopadů v časoprostorovém kontextu, souvisejících s narůstající mobilitou lidí, motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání, dále v oblasti sociální, kulturní a v dalších oblastech.*“ (Zelenka & Pásková, 2012, s. 6)

V literatuře se často objevuje pojem *turismus*. Pro čtenáře může být použití tohoto termínu zavádějící, proto není od věci si jej vysvětlit. Turismus je tedy alternativní termín pro cestovní ruch, který je odvozený z anglického slova *tourism*. Je

jednoslovným označení pro celou řadu aktivit spojených s cestovním ruchem. (Zelenka & Pásková, 2012)

Nahlédneme-li do historie, cestování bylo od počátku vývoje lidstva nedílnou součástí života. Novodobé počátky turismu v dnešním chápání lze datovat do období druhé poloviny 19. století, jedná se tedy o průmyslovou revoluci. Rozvoj turismu lze jednoznačně přičítat k technologickému pokroku té doby, k dalším aspektům patřilo jednoznačně rozšíření vzdělávání a potřeba budování nových sociálních vazeb. (Hesková, 2011)

Cestovní ruch tedy procházel dlouhodobým vývojem. První ucelená definice cestovního ruchu se objevila v díle švýcarských profesorů W. Hunzíkera a K. Krapfa nesoucí název „Všeobecná nauka cestovního ruchu“ v roce 1942. Definovali jej jako „*soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti.*“

Za účelem sjednocení jednotlivých definic byla svolána v roce 1991 konference Světové organizace cestovního ruchu, kde byla přijata definice v tomto znění: „*Cestovní ruch je definován jako činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“ (citováno Hesková, 2011, s. 10 – 11)

Z uvedených tvrzení lze jednoznačně vymezit společné znaky, a tedy:

- změna místa bydliště je pouze dočasná
- jedná se o nevýdělečný charakter cesty

Další specifika pro existenci cestovního ruchu vymezuje Palatková (2011, s. 13). „*Pro existenci turismu musejí být splněny základní podmínky, kterými jsou:*

- *svoboda pohybu*
- *volné disponibilní prostředky*
- *fond volného času*
- *potenciál turismu a jemu odpovídající infrastruktura a suprastruktura*“

Nelze opomenout závislost cestovního ruchu na přírodních a kulturně historických aktivitách. Z toho tedy vyplývá, že služby s nimi spojené jsou místně vázány a jsou též ovlivněny sezónností. (Palatková, 2011)

2.8.1 Typologie cestovního ruchu

Interpretace typologie cestovního ruchu se s jednotlivými autory dosti různí vzhledem k neustále se vyvíjejícímu odvětví a struktuře poptávky. Pro ilustraci si uvedme členění turismu podle Heskové (2011). „*O druzích cestovního ruchu hovoříme tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší.*“ (str. 21)

Rozlišujeme tyto druhy cestovního ruchu: rekreační, sportovní, dobrodružný, myslivecký a rybářský, náboženský, lázeňský, zdravotní, obchodní, kongresový, stimulační.

Formy cestovního ruchu mohou být následující: z geografického hlediska (domácí, zahraniční), podle počtu účastníků (individuální, skupinový), podle způsobu organizování, (individuální, organizovaný), podle délky účasti, podle ročního období, z hlediska dynamiky (pobytový, putovní), podle věku účastníků, podle převažujícího místa pobytu, podle použitého dopravního prostředku, ze sociologického hlediska (návštěvy, komerční CR). (Hesková, 2011)

2.8.2 Cestovní ruch a venkov

Aby se cestovní ruch na venkově mohl rozvíjet, je důležitá především existence sídla, která je atraktivní pro volný čas a turistiku z hlediska jak přírodních, tak kulturních hodnot. Další nezbytnou podmínkou je i dobře rozvinutá infrastruktura, především týkající se ubytovacích a stravovacích kapacit, ale i dopravní dostupnosti. Je ale nezbytné se stavbou infrastruktur na venkově nakládat s co nejvyšší opatrností, aby nedocházelo k devastaci přírodních hodnot, a tedy aby byla v souladu s principy udržitelnosti a ochrany přírodního bohatství. (Kadeřábková & Peková, 2012)

Autorky rovněž poukazují na nezbytnou spolupráci občanů se samosprávami. Pozitivní přístup občanů k dění v obci tak odráží jejich spokojenost s podmínkami a způsobem života, a to se promítá do možností vývoje obcí venkovského charakteru.

Foret & Foretová (2001) myslí, že díky dobrému životnímu prostředí a tradičnímu životnímu stylu by se na venkově mohla rozvíjet specifická forma cestovního ruchu -

agroturistika. Agroturistika poskytuje turistům příležitost aktivně se zapojit do hospodaření přímo v zemědělské usedlosti a přímo tak poznat styl venkovského života včetně jeho tradic a zvyků.

Na samotný závěr uvádím tvrzení, které považuji jako klíčové vzhledem ke své bakalářské práci. *„Rozvoj cestovního ruchu ve venkovském prostředí je proces nelehký, který by měl být vytvářen v součinnosti samosprávy se všemi subjekty, které se na aktivitách spojených s cestovním ruchem podílejí. Rovněž občanské aktivity a samotní občané mohou mnoho udělat pro rozvoj CR. Měli by být především vhodně motivováni a v rámci možností různými způsoby podporováni. Nejen občané, ale i podnikatelé jsou málo trpěliví a chtějí vidět pozitivní výsledky svých aktivit spojených s rozvojem cestovního ruchu okamžitě.“* (Kadeřábková & Peková, 2012, s. 82)

3 Cíl a metodika práce

3.1 Cíl práce

Zmapovat společné charakteristické znaky u vybraných obcí venkovského charakteru, které nemají zjevný evidentní turistický potenciál. Na základě analýzy definovat společné znaky, vybrat jednu, případně více obcí a doporučit změny v organizaci jejich činnosti tak, aby s využitím všech svých možností byly pro turisty více atraktivní. Tyto korekce zobecnit a definovat základní principy pro zlepšení ekonomických benefitů v turistickém potenciálu.

3.2 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí, a to na teoretickou a praktickou. V teoretické části práce jsou zformulovány základní pojmy, které přímo korespondují s vybraným tématem. V první řadě se jedná zejména o vymezení pojmu obce včetně jejích orgánů a hospodaření. Dále je zmíněna veřejná infrastruktura a občanská vybavenost, hodnoty a limity. Od názvu práce se následně odvíjí interpretace pojmu cestovního ruchu a jeho základní charakteristiky.

Tato sekundární data budou získána z odborné literatury Akademické knihovny a z Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, případně pro dokreslení dané problematiky budou zmiňované prameny doplněny o odborný článek publikovaný na internetu.

V praktické části budou data čerpána především z internetových stránek jednotlivých obcí, jejich propagačních materiálů, územních plánů, závěrečných účtů a rozpočtů, v neposlední řadě bude proveden vlastní průzkum v daných lokalitách.

Nejprve je nutný výběr vhodného vzorku obcí, tedy obce malé, venkovského charakteru, které na první pohled nemají turistický potenciál. Následuje analýza jejich signifikantních znaků z oblasti kulturní, geografické, dále rozbor občanské vybavenosti a hodnotných prvků v řešeném území. Nezbytná je ekonomická analýza, na jejímž základě bude posouzeno ekonomické zdraví municipální jednotky.

Primární data budou získána pomocí dotazníkového šetření. Účelem tohoto průzkumu je zjistit především to, co rezidenti považují za hodnotné a co by vnějšímu pozorovateli

mohlo uniknout. Nezanedbatelným zdrojem informací se pro potřeby bakalářské práce stanou řízené pohovory se starosty jednotlivých správních území.

V závěrečné části práce na základě syntézy poznatků vznikne ucelený přehled, charakterizující jednotlivé oblasti turistického potenciálu, který se stane základem pro navrhovaná opatření, jenž by měla zvýšit atraktivitu řešených území.

3.3 Hypotézy

- Občanská vybavenost je v řešených sídlech nedostatečná vzhledem k požadavku rozvoje cestovního ruchu.
- V okolí vybraných obcí jsou dobré podmínky pro pěší turistiku.

4 Situační analýza

Vzhledem k charakteru bakalářské práce bylo zapotřebí vybrat nejméně dvě obce, které spadají do předem vytyčených parametrů - tedy obce venkovského typu, které na první pohled nemají turistický potenciál. K těmto účelům byly shledány jako vhodné Ratměřice a Struhařov, zároveň je přijatelná jejich lokalizace ve středočeském kraji s ohledem na nízkou dojezdovou vzdálenost autorky.

4.1 Ratměřice

Obec Ratměřice leží ve středočeském kraji České republiky, v jižní části benešovského okresu přibližně 8 km od Votic. Rozkládá se na území 954 ha a je rozdělena na tři části – Ratměřice, Hrzín a Skrýšov. V současné době je zde zaevidováno 275 obyvatel. V roce 2010 byla obec Ratměřice vyhlášena Vesnicí roku.

4.1.1 Historie obce

Ratměřice zřejmě vnikaly asi ve druhé polovině 12. století, kdy na tomto území docházelo k odlesňování. Podle pramenů šlo pouze o několik jednodušších dřevěných domků. Název obce je zřejmě odvozen od vladyky Ratmíra, o němž existuje záznam o století později. Vývoj Ratměřic ovlivnilo bezesporu hned několik zásadních událostí. Jako nejvýznamnější se jeví období třicetileté války a s ní spojená nedaleká bitva u Jankova v roce 1645, po níž byly Ratměřice zcela vypáleny a zničeny, zpustošenou krajinou pak dlouhá léta nikdo neobýval (viz příloha č. 5). Další rána přišla v roce 1914 s 1. světovou válkou, kdy byla vyhlášena mobilizace těsně před žněmi. Radost z konce války a vznik samostatného Československého státu vystřídala obava z nemoci zvané „Španělská chřipka“, které podlehl několik obyvatel Ratměřic. Ani 2. světová válka samozřejmě nepřinesla Ratměřicím mnoho dobrého a na jejím konci došlo k výraznému poklesu počtu obyvatel. Minulé století bylo významné i z hlediska modernizace obce, která místním usnadnila bezesporu život v ní. Mezi tyto důležité milníky patří zcela jistě zavedení elektřiny a vodovodu.

Samozřejmě nelze opomenout i existenci přilehlých osad. První zmínka o nich pochází z roku 1318. Zdá se, že Skrýšov patřil nejprve louňovickému klášteru a poté se stal majetkem tábořských husitů. V roce 1548 byl připojen k popovickému statku a roku 1571 statku jankovskému. Na počátku 17. století Skrýšov patřil rytířům Chobotským

z Ostředku, v roce 1623 ale statek připadl Jankovu. (*Ratměřice - Vesnice roku 2010, 2011*)

4.1.2 Občanská vybavenost

Základem každé obce je budova obecního úřadu. Kanceláře zastupitelstva se nachází v budově společně s mateřskou školou a s hasičskou zbrojnicí SDH Ratměřice. Úřední hodiny jsou ve středu a v pátek, vždy od 16:00 do 18:00. Místní knihovna je situována do přízemí téže budovy se stejnou otevírací dobou. Veřejnost tu má možnost využít i přístupu na internet.

Co se týče mateřské školy, její založení se datuje do roku 1979. V té době byla postavena dvoupatrová budova se dvěma třídami. Pro nedostatek dětí byl provoz školy na chvíli pozastaven, a to v letech 1995 – 1997 a 2006 – 2007. Nyní je škola pouze jednotřídní a navštěvuje ji 25 dětí. Na konci 18. století byla v Ratměřicích zřízena dokonce i škola, fungovala však pouhých 100 let.

Ve středu obce se nachází útulná hospůdka „U Nás“. Je vyhledávaným místem jak tamějších obyvatel, tak slouží k odpočinku a občerstvení i turistům zejména v letních měsících, kdy je rozšířena o venkovní terasu. Teplou kuchyni poskytuje hospoda návštěvníkům především v sezóně. O výstavbě ubytovacího zařízení, které by mohlo být součástí tohoto objektu, se zatím neuvažuje.

Menší obchod s potravinami je situován do těsného sousedství výše zmiňované hospody. V roce 2013 zde proběhla rekonstrukce. Zvýšila se hlavně prodejní plocha, obchod byl nově vybaven a opravy se dočkala i fasáda. Nalezneme zde základní sortiment potravin a otevřen je od pondělí do pátku mezi 7:00 a 15:30, v sobotu pouze v dopoledních hodinách.

Na volně přístupném území po celý den je k dispozici obyvatelům sportovní areál s fotbalovým hřištěm, antukovým hřištěm a hřištěm s umělým povrchem. K dispozici jsou i prostory sloužící k převlékání a úschově věcí.

Na návsi osady Hrzín nelze opomenout kapličku a hasičskou zbrojnicí, taktéž je tomu i v případě osady Skryšov. („Občanská vybavenost a služby | Obec Ratměřice", 2014)

4.1.3 Urbanistická kompozice

Původní sídlo Ratměřic je charakteristické rozsáhlou návesní partií s dvorcovými usedlostmi štítového uspořádání. Do kompozice je zapojena i osa parku se stromy a kostelem. Dostavby ve 20. století trochu nevhodně doplnily vzhled obce především v její západní části, do kompozice též nezapadá několikapodlažní budova obecního úřadu.

Hrzín se vyznačuje návší umístěnou ve značně svažitém terénu, též jsou pro něj typické dvorcové usedlosti. Charakter původní zástavby nepatrně narušuje jen objekt zemědělského areálu.

Pro Skrýšov je typická náves menšího rozsahu. Celková kompozice obce je malebná s vysokým podílem zeleně v obci. (Jirovský, 2010)

4.1.4 Kultura a zájmové spolky

O kulturní dění v obci se starají hlavně místní zájmové spolky. V první řadě se jedná o Ratmírovu potulnou divadelní společnost. Interpretuje autorské divadelní hry, ve kterých glosuje současnost i minulost obce.

Kulturní akce probíhající v průběhu roku jsou pod záštitou místního mysliveckého sdružení, dále tělovýchovného sdružení a v neposlední řadě se do dění v obci zapojuje spolek dobrovolných hasičů.

Tělovýchovná jednota Svoboda Ratměřice se specializuje výhradně na hraní kopané. Díky získanému titulu „Vesnice roku“ obdržela Jednota dotaci 1 milion Kč na dobudování nového hřiště. Jeho otevření se konalo v září roku 2011, vybudovaly se nové střídačky a oplocení a zasela se nová tráva.

SDH Ratměřice čítá kolem 73 dobrovolných hasičů, z nichž několik je přímo zaměstnaných v zásahové jednotce JPO V/2. Činnost sboru nesouvisí ale jen s požáry nebo hasičskými soutěžemi. Dobrovolní hasiči též pořádají plesy, pout'ové zábavy nebo občerstvení při masopustním průvodu.

Myslivecké sdružení Opatov čítá 15 členů a mezi hlavní povinnosti patří péče o zvěř, tlumení výskytu škodné a udržování zvěře v optimální výši.

V říjnu 2011 bylo Ministerstvem vnitra ČR zaregistrováno občanské sdružení nesoucí název „Ratměřice – NÁM SE DAŘÍ“. Důvodem vzniku bylo stmelit občany všech věkových kategorií, kteří se chtějí zapojovat a aktivně se podílet na dění v obci. Cílem je zvláště organizování kulturních akcí, spolupráce s výše zmíněnými zájmovými spolky, uchovávání lidových tradic a péče o životní prostředí v okolí obce.

Neopomenutelný je i Klub seniorů. V současné době je zde evidováno cca 30 členů. Náplní tohoto spolku jsou pravidelné schůzky, besedy se zdravotní tematikou, poznávací zájezdy a údržba zeleně v obci. („Kultura | Obec Ratměřice", 2014)

4.1.5 Památky a zajímavosti

V řešeném území se nachází hned několik památek a zajímavostí. Nejvýznamnější je kostel sv. Havla a zámek, kolem něhož se rozprostírá park s významnými dominantami – sekvojovci obrovskými. Stromy byly v roce 2002 prohlášeny za památné. Zámek je, na rozdíl od zámeckého parku, dnes v rukou soukromého majitele a veřejnosti nepřístupný. O jeho rekonstrukci se jedná. Návštěvníky jistě zaujme i kašna na návsi, socha sv. Jana Nepomuckého a studánka sv. Anny, která je součástí naučné stezky. Tyto atraktivita jsou součástí buď naučné stezky, nebo turistické trasy. (viz příloha č. 6)

4.1.6 Limity a hodnoty

Následující tabulka byla zpracována na základě Územního plánu Ratměřic – Průzkumy a rozbory. Z dokumentu byla vybrána následující data, která poukazují na hodnoty v řešeném území.

Tabulka 2: Limity a hodnoty Ratměřic

	Ratměřice	Hrzín	Skrýšov
Počet obyvatel	270	11	23
Biokoridory		údolí Strašnického potoka	
Biocentra		lokální biocentrum pod Opatovskou stráňí	lokální biocentrum kolem Melhauzského rybníka
Zásobování vodou	obecní vodovod	pitná voda z vlastních studní	pitná voda z vlastních studní

Vedení plynovodu	ano	ne	ne
Rybníky	Dolní Podhora, Jordánek		Nový, Melhauzský, Jedličský
Potoky	Ratměřický	Strašický	
Cyklotrasy	Cyklotrasa Romantické zámecké parky	žádná	žádná
Turistické trasy	Po cestách křížů a křížků, prohlídka Ratměřic a blízkého okolí	Po cestách křížů a křížků	Po cestách křížů a křížků
Naučné stezky	Naučná stezka Ratměřice, naučná stezka Po stopách bitvy u Jankova	žádná	žádná
Policejní stanice	ne	ne	ne
Hasičská zbrojnice	ano	ano	ano
Čerpací stanice	ne	ne	ne
Nemovitá kulturní památka	areál zámku Ratměřice, areál kostela sv. Havla	žádná	žádná
Architektonicky cenná stavba	areál zámku s parkem	žádná	žádná
Památné stromy	2 kusy sekvojce obrovského	žádné	žádné
Přírodní park	mezi přírodním parkem Džbány - Žebrák a CHKO Blaník		
Urbanisticky hodnotné plochy bydlení	ano	ano	ano

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚAP (Jirovský, 2010a)

Cyklotrasy:

Ratměřice jsou na trase cyklistické stezky Kraje blanických rytířů, nazvané „Romantické zámecké parky“. Trasa vede po běžných komunikacích a cyklisté na ni mohou navštívit známé zámky a parky jako Jemniště, Konopiště, Odlochovice, Vlašim, Vrchotovy Janovice a v neposlední řadě i park v Ratměřicích.

Turistické trasy:

Po stopách křížů a křížku – pěší trasa dlouhá 10 km vede přírodou kolem 15-ti křížů. Zahájit tuto trasu může návštěvník prakticky kdekoliv, doporučený start je před

budovou obecního úřadu, kde putování i končí.

Prohlídka Ratměřic a blízkého okolí – zavede návštěvníky na prohlídku okolí Ratměřic – parku, studánky, kostela atd.

Naučné stezky:

Naučná stezka Ratměřice – je dlouhá tři kilometry a obsahuje tři zastavení - u studánky sv. Anny, poblíž kříže pod kaštany u samoty "Habrovka" a na návsi v Ratměřicích.

Po stopách bitvy u Jankova - stezka začíná na náměstí v Jankově a končí v místech pravděpodobné kapitulace generála Hatzfelda na návrší zvaném Habrovka. Je necelé dva kilometry dlouhá a vytvořena byla na památku událostem třicetileté války.

4.1.7 Dopravní dostupnost

Nejdůležitější dopravní tepnou je silnice II. třídy směrem na Votice – Jankov – Čechtice. Nejbližší železniční stanice se nachází v nedalekých Voticích. Hromadná doprava je sice zajišťována pravidelnými linkami, ovšem vesnicí projíždí jen několikrát denně. V případě Skrýšova a Hrzína je situace ještě problematičtější. Místní obyvatelé využívají k přepravě raději automobil.

4.2 Struhařov

Obec Struhařov se nachází ve středočeském kraji, severozápadně od města Vlašim, západně od Divišova a jihovýchodně od města Benešov. Správní území obce je rozděleno do sedmi katastrálních území: Bořeňovice, Býkovice u Bořeňovic, Jezero, Myslič, Skalice u Benešova, Střížkov u Benešova a Struhařov u Benešova. Zaujímá území o celkové výměře 2195,39 ha a dále se dělí na 15 místních částí: Babčice, Bořeňovice, Budkov, Býkovice, Dolní Podhájí, Hlíňanky, Horní Podhájí, Jezero, Myslič, Pecínov, Skalice, Střížkov, Struhařov, Svatý Jan, Věřice. Počet obyvatel dnes již převýšil 800. Od roku 1999 je součástí dobrovolného seskupení, které nese název Mikroregion CHOPOS.

4.2.1 Mikroregion CHOPOS

Tento svazek obcí byl založen v roce 10. 2. 1999 v Chotýšanech za účelem řešení společných zájmů a problémů v rámci členských obcí. Stal se tak prostředkem hlavně pro usnadněné jednání s nadřazenými úřady ve státní správě, které vede k získávání státních a evropských dotací a tedy k celkové prosperitě regionu. Na počátku mikroregion založily 4 obce, mezi nimiž byl i Struhařov. V současné době má 20 členů (obcí). („Brožura 1999-2009 - Svazek obcí CHOPOS", 2009)

4.2.2 Historie Struhařova

První zmínka o obci pochází z roku 1370 v souvislosti s Arnoštem ze Struhařova. Koncem 14. století se ale osada i její okolí nechvalně proslavila především velmi rozšířeným lapkovstvím v čele s Benešem ze Struhařova. Ještě na konci 19. století byly ve Struhařově k vidění zbytky tvrze, kterou nechal vystavět v roce 1579 Šebestián z Říčan. Kruté časy zažívali obyvatelé za doby třicetileté války. V té době byla obec dvakrát zcela vyrabována. Důležitým mezníkem byla jistě výstavba železnice dokončená v roce 1895. Drážní budovy se dostavovaly ještě několik let poté, stanice s příslušenstvím zde byla uvedena do provozu až v roce 1907. Následovala první světová válka a s ní spojená mobilizace. Narukovalo 49 mužů, z nich 8 už se nevrátilo. Na jejich počest byl ve Struhařově vystavěn pomník. V letech 1923 a 1924 probíhala v obci velmi zmateně pozemková reforma. Období 2. světové války přineslo přísné kontroly, vysoké pokuty za drobné přestupky a odvezení židovských rodin do koncentračního tábora. V roce 1944 se dokonce za Struhařovem na poli zřítilo letadlo s německou posádkou. Novodobá historie se vyznačuje zejména zavedením elektřiny v roce 1930 a zavedením vodovodu.

Historií ostatních jednotlivých sídel v katastrálním území se není třeba dále zabírat.

4.2.3 Občanská vybavenost

4.2.3.1 Struhařov

Vícepatrová budova obecního úřadu je situována na okraji obce, kanceláře obecního zastupitelstva se nachází v prvním patře. V objektu se nalézají i kanceláře zemědělského družstva.

V roce 2012 byl ve Struhařově zřízen dům pro občanská sdružení. Velká část domu je využívána hlavně hasiči, kteří zde mají společenskou místnost a garáž pro zásahový vůz. V přízemí se nalézá knihovna a v patře je prostor vymezen občanskému sdružení Strouháček. Knihovna má otevřeno v pondělí odpoledne a ve středu dopoledne. Mimo půjčování knih poskytuje občanům také počítač s internetem.

V centrální části obce leží menší prodejna, která poskytuje obyvatelům základní potraviny, výrobky běžné denní spotřeby, drogistické a textilní zboží.

Na území se nacházejí dvě hospody. „Jiskra Struhařov“ slouží též jako jídelna pro zaměstnance zemědělského družstva. V centrální části je umístěno druhé restaurační zařízení pod názvem „Hospoda U nás“. Náklady na provoz zařízení jsou hrazeny výhradně z útraty místního obyvatelstva, v sezóně nedochází k nárůstu tržeb v rámci turismu zapříčiněno hlavně tranzitním charakterem obce. Neuvažuje se o výstavbě ubytovacích kapacit.

Na samém okraji obce se leží sportovní areál s prostorným fotbalovým hřištěm a společenskou místností. Hřiště bylo nově zrekonstruováno. Škola ani mateřská školka se bohužel v obci nenachází. V minulých letech se uvažovalo o jejím zřízení. Ovšem vzhledem k nízké dojezdové vzdálenosti do Benešova nakonec bylo od tohoto návrhu upuštěno.

4.2.3.2 Občanská vybavenost v ostatních sídlech

Tabulka 3: Občanská vybavenost v ostatních sídlech

Babčice	
Bořeňovice	Sportovní areál, autoservis, rodinný penzion, kaplička
Budkov	Kaplička
Býkovice	Dětské hřiště, kaplička
Dolní Podhájí	
Hlíňáky	
Horní Podhájí	Kaplička
Jezero	Kaplička
Myslíč	Fotbalové hřiště, dětské hřiště
Pecínov	Hotel, hřebčín
Skalice	Autoservis
Střížkov	Zámek
Svatý Jan	
Věřice	

Zdroj: vlastní zpracování

Nepřehlédnutelnou zajímavostí je jistě absence kostela v celém řešeném území. Tato skutečnost dána historickým vývojem by mohla vysvětlovat i menší soudržnost obyvatel a chuť zapojovat se do obecně prospěšných záležitostí. Na druhé straně je území bohaté co do počtu sakrálních staveb – jedná se o osm kapliček.

4.2.4 Urbanistická kompozice

Ze všech 15-ti jsou uvedena pouze ta sídla, která jsou urbanisticky hodnotná.

Struhařov

Původní sídlo v centrální části obce by se dalo zhodnotit jako malebné, z východní strany ohraničeno lesem. Ponechán je charakteristický rys zástavby minulého století. Domy jsou zde nízkopodlažní bez rozsáhlejšího zásahu rekonstrukce, který by narušoval typický ráz této části. Nechybí ani menší vodní nádrž. Nové domy na okraji obce jsou spíše ostrým kontrastem historické části Struhařova.

Bořeňovice

Dle katastru mají Bořeňovice vřetenovitý tvar s kolmou orientací objektů k návsi. Chudší zástavba je situována na jihu pod návší, dále podél cest a severu dominuje zemědělský areál. Celková kompozice je ale malebná a též hodnotná.

Pecínov

Zde dominuje statek s hřebčínem, dále vysoký podíl vzrostlé zeleně tak činí z tohoto sídla malebné místo vhodné k odpočinku.

Jezero

Jezero leží v rovinné oblasti, má centrální návěsí prostor. Typický je vzrostlou zelení a četnými vodními plochami. Ovšem v současné době mírně dochází ke znehodnocení necitlivými stavebními úpravami. (Jirovský, 2010)

4.2.5 Kultura a zájmové spolky

Rodinné centrum Strouháček, o. s. je neziskovou organizací, která vznikla v roce 2009. Jejím cílem je pozvednout veřejné dění v obci, specializuje se zejména na rodiny s dětmi. Zaměřuje se na vzdělávání a výchovu dětí, pořádá exkurze a výlety pro děti, společenské a kulturní akce a v neposlední řadě i akce sportovní.

Místní tělovýchovný spolek TJ Jiskra Struhařov je sdružením hlavně mladých lidí hrajících fotbal, který je v obci nejoblíbenějším sportem. Areál fotbalového hřiště je po

rekonstrukci a může se pyšnit jedním z nejlepších hřišť v okrese Benešov. Většina obyvatel tráví svůj volný čas právě sledováním domácích zápasů hned tří fotbalových mužstev – týmu A, týmu B a dorostu.

Dále se správní území Struhařova může pyšnit hned několika sbory dobrovolných hasičů. Jedná se o následující: Sbor dobrovolných hasičů ve Skalici, Sbor dobrovolných hasičů v obci Jezero, Sboru dobrovolných hasičů v Býkovicích, Sbor dobrovolných hasičů v Bořeňovicích a v neposlední řadě Sboru dobrovolných hasičů ve Struhařově.

4.2.6 Památky a zajímavosti

Ve správním území je možné zaznamenat několik turistických zajímavostí. Především se jedná o urbanisticky hodnotný komplex barokních budov v Pecínově. Objekt je vyhledávaný především díky hřebčínu, který umožňuje chov fríských koní. V areálu je situován hotel s restaurací, bowlingovou dráhou a tenisovými kurty. Mezi kulturní památky patří i kaplička v Býkovicích a pomník obětem 1. a 2. světové války na struhařovské návsi. Chátrající zámek ve Střížkově je v rukou soukromého majitele, ale o rekonstrukci se zatím neuvažuje. (viz příloha č. 7)

4.2.7 Limity a hodnoty

Tabulka zpracovaná na základě územního plánu Struhařova opět poukazuje na existenci hodnotných prvků v krajině. Kvůli přehlednosti je rozdělena pouze na jednotlivá katastrální území struhařovského správního celku.

Tabulka 4: Limity a hodnoty Struhařova

	Struhařov	Střížkov u Benešova	Býkovice u Bořeňovic	Bořeňovice	Jezero	Myslíč	Skalice u Benešova
Významný vyhlídkový bod	Pod Velkým rybníkem		Nad Hájkem	Hůrka 512 m.n.m.	Vršek u Jezera a Věřic		
Biokoridory	údolí Okrouhlického potoka	údolí Petroupimského potoka		regionální biokoridor Jezeviny – Pod Hůrkou			údolí Pozovského potoka
Zásobování vodou	voda z vrtu do sběrné studny	domovní studny	domovní studny	domovní studny	domovní studny	domovní studny	domovní studny
Vedení plynovodu	ano	ne	ne	ne	ne	ne	ne

Rybníky	Habřina, Velký		Čapek		Velký rybník, Havras, Michovka		Podhájský, U cihelny, Budkovský
Potoky	Okrouhlický, Jezerský	Petroupimský	Býkovický	Bořeňovický	Křešický, Jezerský	Mysličský	Pozovský, Budkovský, Benešovský
Cyklotrasy	ano	ne	ne	ne	ano	ano	ano
Turistické trasy	ne	ano	ne	ne	ne	ne	ano
Naučné stezky	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Policejní stanice	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Hasičská zbrojnice	ano	ne	ano	ano	ano	ne	ano
Čerpací stanice	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Nemovitá kulturní památka	Památník obětem války	Zámek	Kaple	žádná	žádná	žádná	žádná
Architektonicky cenná stavba	žádná	žádná	žádná	žádná	žádná	žádná	Panské stáje v Pecínově
Památné stromy	žádný	žádný	žádný	žádný	dub letní 30 m	žádný	2 duby letní 22m
Přírodní park	Džbány – Žebrák						
Urbanisticky hodnotné plochy bydlení	ano	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Přírodní hodnotná území	Náhorní planina u rybníka Velký			údolní niva potoka s přehlednými partiemi lesů	Velký rybník a přístupový koridor	podhledový horizont	miskovité údolí sídla Pecínov

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚAP (Jirovský, 2010b)

Cyklotrasy

Cyklotrasa č. 0068 vede po účelové komunikaci do Struhařov a odtud po silnici směrem na Jezero a Věřice, v řešeném území se nachází 5,8 km celkové trasy.

Cyklotrasa č. 0073 vedoucí z Benešova prochází řešeným územím přes Skalici a Myslič, celková délka v řešeném katastrálním území je 4,16 km.

Turistická trasa vstupuje do území ze severu a vystupuje na západě, začíná v Pozově, dále vede přes Pecínov, Budkov a Skalici a končí v Benešově. Délka trasy přes katastrální území se pohybuje kolem 4 km.

Zásadní jsou jistě četná přírodní hodnotná území včetně nezanedbatelné existence biokoridorů, dále stojí za zmínku velké množství významných vyhlídkových bodů. Tyto

skutečnosti svědčí o rozmanitosti tamější krajiny a její jedinečnosti, která uchvátí a zaujme na první pohled.

Nelze opomenout ani vysoký počet rybníků v řešené oblasti a s tím související bohatý výskyt potoků, dále menší vodní nádrže v jednotlivých sídlech.

Z finančních důvodů není v sídlech s výjimkou Struhařova zaveden vodovod, kanalizace ani plynovod. O jejich zavedení se prozatím jedná.

4.2.8 Dopravní dostupnost

Územím prochází silnice II. třídy, ve větší míře třídy III., součástí jsou i místní a účelové komunikace. Dopravní obslužnost je vzhledem k existenci železnice ve směru Benešov – Struhařov dostačující, nevyhovující je spojení Struhařova a okolních vesnic. Obyvatelé těchto vesnic používají k přepravě spíše automobil.

4.3 Společné znaky obcí

Předchozí analýza vedla nejen ke zmapování jednotlivých obcí, ale posloužila i jako podklad ke stanovení signifikantních společných znaků, které jsou v následující tabulce tučně zvýrazněny.

Tabulka 5: Stanovení společných znaků

RATMĚŘICE	STRUHAŘOV
Významná historická období	
+ potenciál bitvy u Jankova	- válečná období
Urbanistická kompozice	
+ urbanisticky hodnotná jsou všechna sídla v řešeném území	+/- urbanisticky hodnotná jsou jen čtyři sídla z celkových patnácti, kvantita je zde kompenzována kvalitou
Občanská vybavenost a infrastruktura	
+ sportovní areál - občanská vybavenost a technická infrastruktura jen v centrální obci,	+/- blízkost ke městu Benešov + několik sportovních areálů + dostatečná nabídka ubytovacích zařízení

<p>v Hrzíně a Skryšově není zaveden vodovod, kanalizace ani plynovod</p> <ul style="list-style-type: none"> - otevírací doba jednotlivých zařízení není přizpůsobená turistické sezóně - absence zdravotního střediska, pošty - absence ubytovacích zařízení - absence koupaliště - absence informačního centra, marketingová strategie je dostatečná 	<ul style="list-style-type: none"> - rezervy v existenci stravovacích zařízení - vodovod, kanalizace a plynovod vybudován jen v obci Struhařov - absence zdravotního střediska a pošty - absence koupaliště - absence informačního centra, nedostatečná marketingová strategie
Příroda (limity a hodnoty)	
<p>+ malebná kompozice krajiny</p> <ul style="list-style-type: none"> + významná místa v krajině jsou součástí naučné stezky – „Habrovka“, studánka, zámecký park + zámecký park s památnými stromy - vysoký podíl rozorané půdy v krajině 	<p>+ četná přírodně hodnotná území</p> <ul style="list-style-type: none"> + velké množství vodních toků (potoky, rybníky) + rozmanitý charakter krajiny, mnoho vyhlídkových bodů + dobrý stav životního prostředí
Kultura, zájmové spolky, demografie	
<p>+ 6 zájmových spolků</p> <ul style="list-style-type: none"> + bohaté kulturní dění (plesy, zábavy, masopust...) + nadprůměrná ochota podílet se na rozvoji obce - absence společných prostor pro tato sdružení 	<p>+ dům pro zájmová sdružení</p> <p>+/- 7 zájmových spolků, z toho čtyři z nich jsou hasičskými sdruženími</p> <ul style="list-style-type: none"> - neochota podílet se na rozvoji obce - méně kulturních aktivit
Památky a turistické zajímavosti	
<ul style="list-style-type: none"> + na malém katastrálním území velké množství památek + naučná stezka + cyklotrasy - chátrající zámek v Ratměřicích 	<ul style="list-style-type: none"> + hřebčín v Pecínově - absence naučné stezky, malý počet cyklostezek a turistických tras - absence kostela - chátrající zámek ve Strážkově
Dopravní dostupnost	
<ul style="list-style-type: none"> + pravidelné autobusové spoje Ratměřice - Votice + malý dopravní ruch - nedostatečné propojení ostatních sídel 	<ul style="list-style-type: none"> + železnice, pravidelné autobusové spoje Benešov – Struhařov - nedostatečné propojení mezi Struhařovem a ostatními sídly ve správním území

- v letních měsících pokles intenzity dopravní obslužnosti	
--	--

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že řešené obce nevykazují příliš společných znaků. Liší se především v kvantitě turistických zajímavostí (pro cestovní ruch důležitý ukazatel). Ratměřice jsou v tomto ohledu jednoznačně ve výhodě, navíc kulturní život a činnost zájmových spolků je v porovnání se Struhařovem bohatší. Naopak správní území Struhařova má obrovský přírodní potenciál.

Patrné jsou jednotné rysy v oblasti občanské vybavenosti – chybí ubytovací nebo stravovací kapacity, nabídka není přizpůsobena turistickému ruchu, navíc je veškerá technická infrastruktura, a tedy i občanské vybavení, značně centralizována. Dopravní dostupnost je ve Struhařově lépe organizována, menší sídla jsou ale hromadnou dopravou propojena nedostatečně.

Uvedené charakteristické znaky dále poslouží jako podklad pro dotazovací část, která stanoví, jak jsou uvedené hodnoty vnímány rezidenty, a přispějí tak k finálnímu zhodnocení potenciálu a jeho využití.

5 Ekonomická analýza

5.1 Ratměřice

5.1.1 Hospodaření obce v letech 2010 – 2012

V roce 2011 došlo k výraznému nárůstu v rozpočtu jak na straně příjmů, tak i výdajů. Výdaje v tomto období byly vyšší vzhledem k významným kapitálovým investicím a i díky tomu se rozpočet výrazně odchýlil od plánovaného vyrovnaného rozpočtu obce. Naopak, jak je patrné z následující tabulky, rok 2012 byl pro Ratměřice ziskovým, i když hospodaření bylo původně plánováno takto: příjmy ve výši 5 440 000 Kč, výdaje ve výši 5 440 000 Kč. Evidentní odchylky mezi plánovaným rozpočtem a závěrečným účtem jsou způsobeny hlavně nárůstem jak v kapitálových příjmech (příjmy z prodeje pozemků), tak i výdajích.

V roce 2012 se oproti roku 2011 obci podařilo významně snížit provozní výdaje, zejména co se týče oprav a udržování majetku, též se snížily náklady na nákup neinvestičního majetku. Naopak se zvýšily výdaje na ostatní nákupy a o více než sto tisíc lze zaznamenat nárůst mzdových výdajů. V roce 2012 se uskutečnil větší nákup pozemků, ale méně obec investovala do pořízení budov a staveb.

Tabulka 6: Hospodaření v letech 2010-2012

<u>Plnění rozpočtu za období 2010 – 2012</u>			
	2010	2011	2012
PŘÍJMY	5 865 389,10	7 777 832,22	8 254 948,33
VÝDAJE	6 401 628,26	8 847 391,13	7 710 540,42
SALDO	-536 239,16	-1 069 558,91	544 407,91

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

5.1.2 Dluhová služba v roce 2012

Tabulka 7: Výpočet ukazatele dluhové služby

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Výpočet
1	daňové příjmy	třída 1	2 747 740,84
2	nedaňové příjmy	třída 2	558 740,29
3	přijaté dotace	položka 4112 + 4212	3 083 709,20
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	6 390 190,20

5	Úroky	položka 5141	0
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	0
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	0
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	0

Zdroj: vlastní zpracování

Ukazatel dluhové služby je nulový, vzhledem k neexistenci úvěrů. S cizími zdroji obec kalkuluje minimálně. Obec tedy není nijak dluhově omezena a je tu možnost čerpání úvěru, pokud by se rozhodla investovat.

5.1.3 Podíl kapitálových výdajů vůči mandatorním výdajům

Z návrhu závěrečného účtu obce Ratměřice byly vybrány následující ukazatele související s touto bakalářskou prací. Tabulka zachycuje výčet sledovaných odvětví a jejich skutečné výdaje za rok 2012. Na základě těchto údajů byl stanoven procentuální podíl na celkových výdajích. Nejzajímavější je ovšem podíl investičních výdajů k jednotlivým odvětvím a poslední sloupec pak udává poměr těchto kapitálových výdajů vůči mandatorním.

Tabulka 8: Poměr kapitálových a mandatorních výdajů

PODÍL KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ V JEDNOTLIVÝCH ODVĚTVÍCH					
Odvětví	Výdaje – skutečnost	Podíl na CV v %	Mandatorní výdaje	Kapitálové výdaje	Podíl KV vůči MV v %
Doprava a spoje	384 063,00	4,98	384 063,00	0	0
Školství	235 005,79	3,04	235 005,79	0	0
Kultura	186 256,00	2,41	186 256,00	0	0
Sport	653 939,00	8,49	83 009,00	570 464,00	87,3
Zájmová činnost	0	0	0	0	0
Územní rozvoj	242 400,00	3,14	0	242 400,00	100,00
Veřejné prostranství	206 984,45	2,69	206 984,45	0	0
Hasiči a městská policie	44 813,88	0,58	44 813,88	0	0

Komun. Služby a úz. Rozvoj	1 081 043,00	14,02	185 473,00	895 570,00	82,84
Vodní hospodářství	2 405 083,45	31,19	342 974,4	2 062 109,00	85,73
Ostatní	2 270 952,10	29,45	2 270 942,10	10 000,00	0,44
Výdaje celkem	7 710 540,42	100%		3 780 543,20	49,03

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečného účtu obce

Nejvyšší podíl kapitálových výdajů v porovnání s mandatorními lze zaznamenat v oblasti územního plánování. Obec za tímto účelem uvolnila prostředky v celkové výši 242 400,00 Kč. Další nezanedbatelný výdaj se vyskytl v odvětví sportu. Kapitálové investice zde tvoří celých 87,3%, mandatorní výdaje v tomto případě zahrnují především náklady na elektrickou energii a na opravy a udržování.

Významná částka byla investována na nákup budov sloužících k vodnímu hospodářství, dále se investovalo do komunálních služeb, a to nákupem pozemků a budov. Podíl kapitálových výdajů v obou odvětvích přesahuje 80%. Kapitálové výdaje tvoří 49,03% z celkových výdajů obce.

Předchozí tabulka značí absenci kapitálových výdajů na cestovní ruch, kulturu a rozvoj veřejného prostranství. Pro turistický potenciál jsou tato odvětví bezesporu významná, a proto by se jim měla v tomto případě věnovat zvýšená pozornost.

Kapitálové výdaje jsou druhově rozděleny v následující tabulce.

Tabulka 9: Kapitálové výdaje - shrnutí

Kapitálové výdaje	Částka	Podíl na CV (%)
Pořízení budov, staveb	3 237 073,20	41,98
Nákup pozemků	291 070,00	3,78
Ostatní (studie, ÚP)	242 400,00	3,14
Investiční dotace	10 000,00	0,13
Kapitálové výdaje celkem	3 780 543,20	49,03

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečného účtu obce

5.1.4 Celková zadluženost obce

Míra celkové zadluženosti: $659\,356 / 28\,731\,345,49 = 2,29\%$.

Pomocí souvisejícího vzorce lze též stanovit podíl vlastního jmění na celkovém kapitálu, tedy: $28\,071\,989 / 28\,731\,345 = 97,7\%$. Z výsledných hodnot je patrné, že jednotka není zásadně závislá na cizích zdrojích a disponuje hlavně vlastním jměním.

5.2 Struhařov

5.2.1 Hospodaření v letech 2010 – 2012

Tabulka 10: Hospodaření Struhařova v letech 2010-2012

<u>Plnění rozpočtu za období 2010 – 2012</u>			
	2010	2011	2012
PŘÍJMY	13 236 060,00	14 670 180,00	9 226 500,00
VÝDAJE	13 159 730,00	15 371 910,00	13 479 169,00
SALDO	76 330,00	-701 730,00	-4 252 664,00

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Tabulka znázorňuje hospodářské výsledky za poslední tři roky a je zřejmé, že v minulých dvou letech docházelo k zápornému saldu rozpočtu. Přitom rozpočet obce pro rok 2012 byl plánován jako přebytkový: příjmy měly dosahovat 16 155 400,00 Kč, výdaje by lehce přesahovaly 16-ti milionovou hranici, tedy 16 007 125,00 Kč. Nejvýznamnější akcí bylo zahájení a dokončení domu pro občanská sdružení. Za další podstatný výdaj lze označit rozšíření kanalizace ve Struhařově a nákup osobního vozidla pro potřeby obecního úřadu. Rozdíl mezi plánovanými a skutečnými příjmy byl způsoben neuskutečněným investičním úvěrem ve výši 5 milionů Kč.

Srovnáme-li hospodaření obce v roce 2012 s rokem předešlým, je na první pohled patrné, že rok 2011 se spíše přiblížil k požadavku vyrovnaného rozpočtu. Plánovaný rozpočet byl sice mnohem nižší, ale vzhledem k četným transferům ze státního rozpočtu se na straně příjmů i výdajů navýšil o téměř 6 milionů Kč. Významnými výdajovými položkami se v tomto případě staly náklady na opravy cest, dále rozšíření kanalizace a vodovodu. Mzdové náklady a příspěvky sdružením jsou vyrovnané. Též bylo investováno do dopravního prostředku, konkrétně se jednalo o koupi malotraktoru.

5.2.2 Dluhová služba v roce 2012

Tabulka 11: Výpočet ukazatele dluhové služby

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Výpočet
1	daňové příjmy	třída 1	7 519 410,00
2	nedaňové příjmy	třída 2	1 228 980,00
3	přijaté dotace	položka 4112 + 4212	259 130,00
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	9 007 520,00
5	Úroky	položka 5141	0
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	0
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	0
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	0

Zdroj: vlastní zpracování

I v tomto případě zaznamenáváme nulový ukazatel dluhové služby. Úvěry, které v minulosti obec vykazovala, jsou k tomuto datu splaceny. Na rok 2012 byl naplánován investiční úvěr ve výši 5 milionů, který se nakonec neuskutečnil.

5.2.3 Podíl kapitálových výdajů vůči mandatorním

Opět byly vybrány a do jednotlivých odvětví roztrženy významné investiční akce. Následně byl stanoven poměr k celkovým výdajům a došlo k porovnání s mandatorními výdaji ve sledovaných oblastech.

Tabulka 12: Podíl kapitálových a mandatorních výdajů

PODÍL KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ V JEDNOTLIVÝCH ODVĚTVÍCH					
Odvětví	Výdaje – skutečnost	Podíl na CV v %	Mandatorní výdaje	Kapitálové výdaje	Podíl KV vůči MV v %
Sport	150 388,00	1,11	100 000,00	50 388,00	33,50
Kultura	5 785 000,00	42,91	359 720,00	5 425 280,00	93,78
Školství	694 485,00	5,15	694 485,00	0	0
Územní plán	180 000,00	1,33	0	180 000,00	100
Veřejné osvětlení	356 839,40	2,65	266 631,00	90 208,40	25,28

Kanalizace	1 130 946,00	8,39	814 435,00	316 511,00	27,99
Příspěvek CHOPOSu	203 775,00	1,51	203 775,00	0	0
Ostatní	4 977 736,00	36,93	4 089 444,00	888 292,00	17,84
Výdaje celkem	13 479 169,00	100	6 528 490,00	6 950 679,00	51,57

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečného účtu

Celkový podíl kapitálových výdajů vůči mandatorním je 51,57%. V jednotlivých odvětvích se nejvýrazněji investovalo v kultuře – přes 5 milionů Kč bylo vloženo do výstavby kulturního domu. Investovalo se též na veřejné osvětlení a kanalizace. Podíl kapitálových výdajů v těchto odvětvích tvořil zhruba jednu třetinu jejich celkových.

Pozitivní jsou významné kapitálové výdaje do oblasti kultury, sportu a územního plánování, které výrazně přispívají k rozvoji turistického potenciálu. Nezanedbatelný je i příspěvek organizaci CHOPOS, pod jejíž záštitou se staví rozhledna Špulka.

5.2.4 Celková zadluženost obce

Vzhledem k neexistenci úvěru lze předpokládat nízkou zadluženost. Podklady pro výpočet tohoto ukazatele bohužel nebyly k dispozici.

ZHODNOCENÍ EKONOMICKÉ ANALÝZY

Oproti situační analýze uvedené ve 4. kapitole se rozbor rozpočtů u obou sledovaných obcí významně neliší a je možné nalézt společné znaky v těchto zásadních oblastech: ukazatele dluhové služby jsou nulové, protože ani jedna z obcí nečerpá v současnosti úvěr. Z toho vyplývá, že zadluženost je minimální a přiměřené investice, na které by bylo třeba čerpat úvěr, by neměly ohrozit chod obce. Žádoucí je tento stav udržet zejména zapojováním se do dotačních programů. Ovšem obce nevykazují žádné výdaje v oblasti cestovního ruchu. Na druhou stranu municipální jednotky podporují kulturní a sportovní vyžití poměrně vysokými investicemi. Odlišnost lze zaznamenat pouze v poměru kapitálových a mandatorních výdajích ve sledovaných oblastech. Uskutečněné investiční výdaje ve zmíněných oblastech v Ratměřicích ve většině případů převyšují mandatorní výdaje. V případě Struhařova z dostupných údajů vyplývá, že mandatorní výdaje zaujímají poměrně vysoké procento v poměru s kapitálovými výdaji. Obec by měla zjistit příčinu a vysoké mandatorní výdaje eliminovat.

6 Dotazníkové šetření

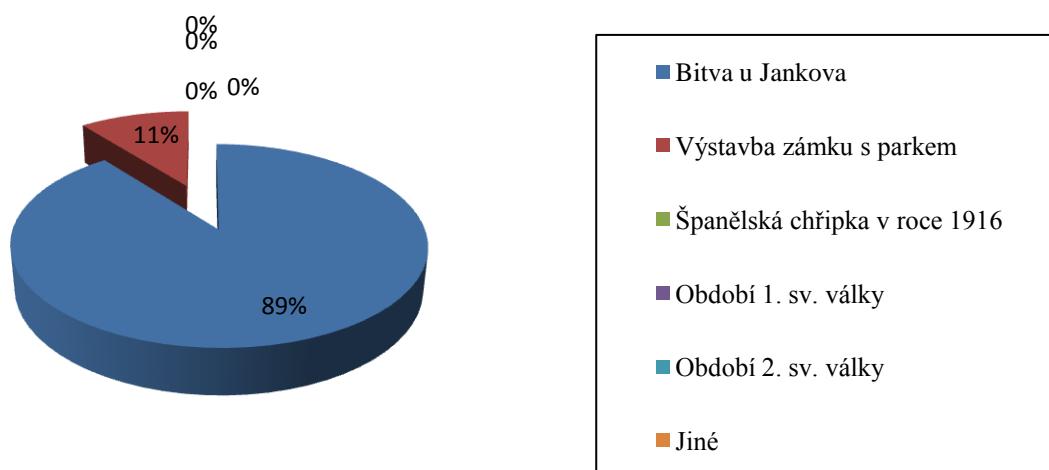
Následující průzkum probíhal na základě dotazníků určených pro místní obyvatele jednotlivých obcí a sídel. Každý dotazník obsahoval sedm otázek totožných jak pro rezidenty katastrálního území Ratměřic, tak Struhařova. Cílem tohoto výzkumu bylo identifikovat hodnoty uvnitř obce, které by vnějšímu pozorovateli mohly uniknout. Otázky byly zaměřeny na nehmotné hodnoty týkající se historických milníků a způsobu zapojení se občanů do veřejného života, dále sloužily ke zmapování sídla z přírodního i estetického hlediska.

Počet respondentů se v jednotlivých katastrálních územích lišil s ohledem na jejich velikost a strukturu sídel. Celkem bylo vyplněno 52 dotazníků, z toho v Ratměřicích získány názory od 19 – ti dotazovaných a ve Struhařově se zpracovalo 33 dotazníků. Respondenty se stali občané každé věkové kategorie, s důrazem na rovnoměrné oslovení žen a mužů.

Pro potřeby bakalářské práce byly vybrány jen otázky, které přispějí k řešenému tématu, zbytek bude uveden v příloze.

6.1 Ratměřice

Graf 1: Která z historických událostí výrazně ovlivnila obec?

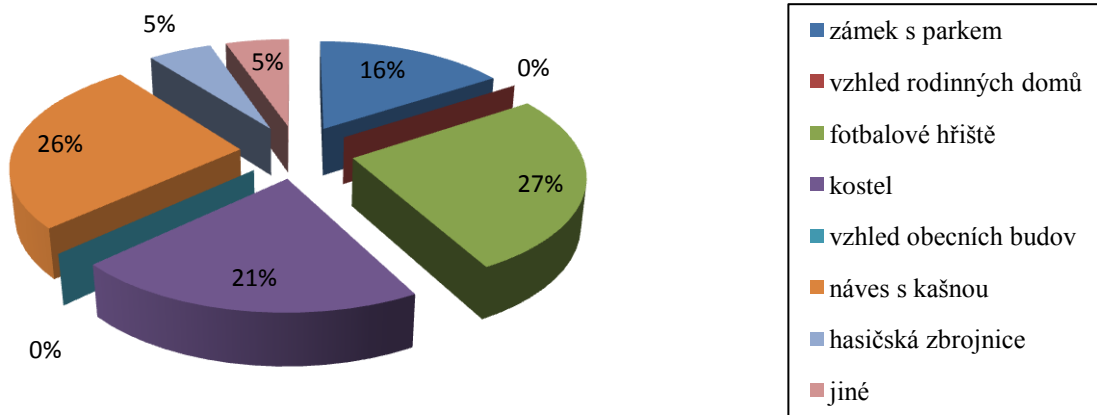

Zdroj: vlastní zpracování

Naprostá většina dotazovaných označila jako nejvýznamnější historickou událost právě bitvu u Jankova. Obec už s touto historickou hodnotou pracuje a plně tedy využívá jejího potenciálu. Každoročně pořádá zábavný program s názvem „Obrazy bitvy u Jankova“, jehož hlavní náplní je fotografování autentických snímků v dobovém

oblečení podle tehdejších historických záznamů. Akce trávající celý víkend je doplněna i programem pro veřejnost.

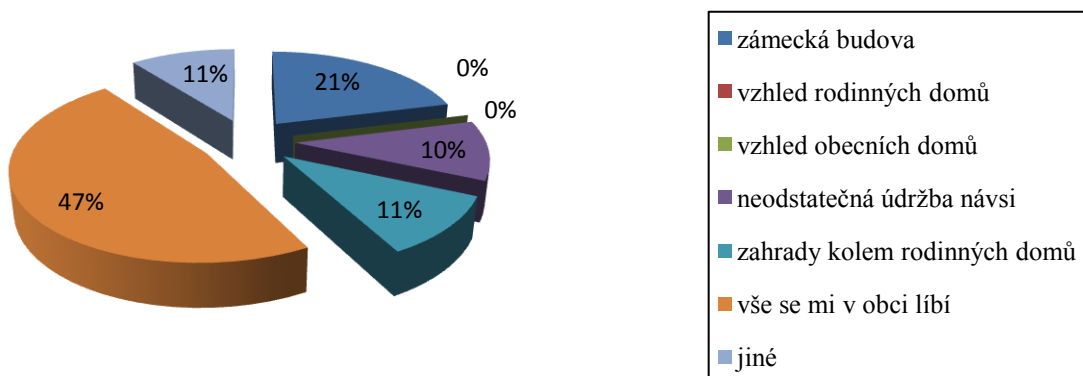
Graf 2: Zhodnoťte obec z hlediska vzhledu veřejného prostranství. Co se Vám v obci líbí nejvíce?

Zdroj: vlastní zpracování

Lidé si v obci nejvíce cení fotbalového hřiště, dále návsi s kašnou a v neposlední řadě se jim líbí vzhled místního kostela. To, že fotbalové hřiště se obyvatelům jeví jako nejatraktivnější v Ratměřicích, může být zapříčiněno i příslušností dotazovaných k místnímu zájmovému spolku, který hřiště využívá nejvíce. Hřiště bylo před několika lety rekonstruováno a je využíváno zejména pro fotbalová utkání. Upravenost jak hřiště, tak sportovních kabin může z hlediska atraktivity obce sehrát zcela jistě významnou roli. Spokojenost diváků i samotných hráčů s okolním prostředím je může vybídnout k poznávání zbylých částí obce. Obyvatelé hodnotí náves s kašnou a místní kostel pozitivně, a to může být významný ukazatel pro hodnocení turistického potenciálu.

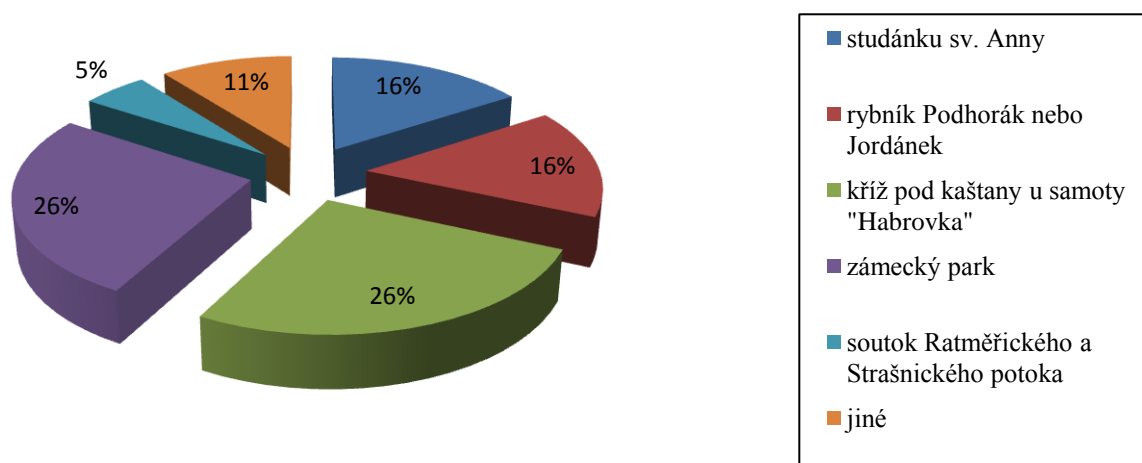
Graf 3: Co naopak dělá obci z hlediska upravenosti takzvaně “špatnou vizitku”?

Zdroj: vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že velká část místních je členem alespoň jednoho zájmového spolku, významně se podílí na rozvoji, a tedy i údržbě obce. To by mohlo být hlavním důvodem, proč se většině dotazovaných vše v obci líbí. Pokud mají přeci jen občané výhrady k veřejnému prostranství, je to především nespokojenost se vzhledem zámecké budovy, která v současné době v rukou soukromých majitelů spíše chátrá (nicméně se o budoucím využití této stavby a její následné rekonstrukci jedná). Dále občané pomocí dotazníku poukazují na některé neupravené zahrady kolem rodinných domů, ale třeba i na znečištění veřejné silniční komunikace díky výjezdu zemědělské techniky z rozoraných polí, nelíbí se jim také posedávající mládež v čekárně.

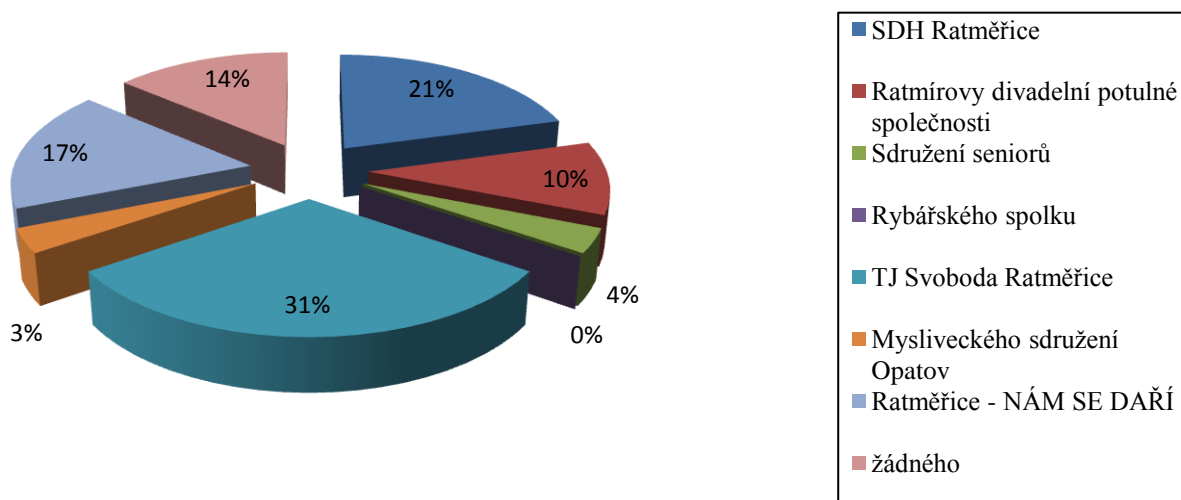
Graf 4: Jaké místo v přírodě v okolí obce rád/a navštěvujete?

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi oblíbená místa patří zámecký park a „Habrovka“. Druhá uvedená atraktivita je součástí ratměřické naučné stezky, je tedy vyhledávaným místem k odpočinku nejen pro místní obyvatele, ale i pro turisty, kteří se rozhodli ves navštívit. Zámecký park je též skvělým místem k relaxaci. I další z uvedených míst jsou rezidenty významně navštěvovány.

Graf 5: Jakého spolku nebo sdružení jste členem?

Zdroj: vlastní zpracování

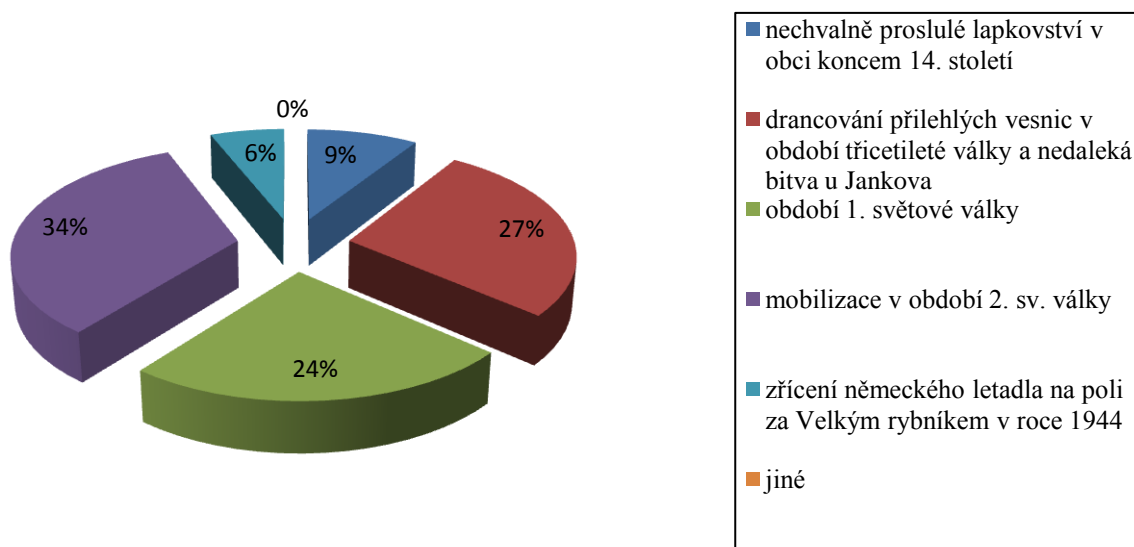
Nejvíce respondentů uvedlo příslušnost k místnímu spolku TJ Svoboda Ratměřice. V popularitě u místních ovšem nezaostává ani Sdružení dobrovolných hasičů. Zhruba polovina dotazovaných byla členy hned několika zájmových spolků, většinou v kombinaci právě z těchto dvou uvedených. Mezi respondenty se našli i tací, kteří byli členy tří a více spolků. Nezanedbatelný podíl v grafu zaujímá i občanské sdružení Ratměřice – NÁM SE DAŘÍ. Je tedy nadmíru patrné, že lidé v obci se velmi aktivně zapojují do dění v ní a není jim lhostejná. Pouhých 14% z dotazovaných nejsou členy žádného zájmového spolku nebo sdružení.

ZHODNOCENÍ

Obyvatelé Ratměřic jsou si dobře vědomi hodnotných prvků na jejich území a dokážou s nimi efektivně pracovat. To dokládá existence naučných a turistických stezek, které právě na atraktivní prvky upozorňují. Skrytý potenciál vidí v chátrajícím zámku, i přesto že jej označují jako část obce, která nebudí zrovna dobrý dojem. Vzhledem k formě vlastnictví však není v možnostech zastupitelstva ani občanů tuto skutečnost změnit. Lidé jsou ochotni podílet se na rozvoji obce a svou práci považují za přínosnou. Občané jsou v případě Ratměřic neodmyslitelnou součástí rozvoje turismu.

6.2 Struhařov

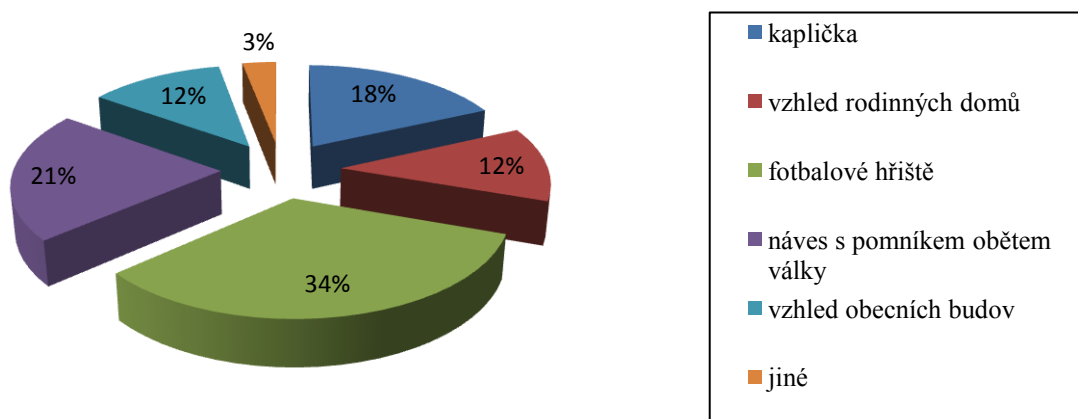
Graf 6: Která z historických událostí podle Vás významně ovlivnila obec?

Zdroj: vlastní zpracování

34 % oslovených považuje za nejvýznamnější historické období dobu mobilizace za 2. světové války. Zhruba čtvrtina se přiklání spíše k tomu, že obec ovlivnilo období třicetileté války. O tom, že válečné události zanechaly na obyvatelích nesmazatelné stopy, svědčí i pomník obětem světových válek umístěný na návsi v obci Struhařov.

Graf 7: Zhodnoťte obec z hlediska vzhledu veřejného prostranství. Co se Vám v obci líbí nejvíce?

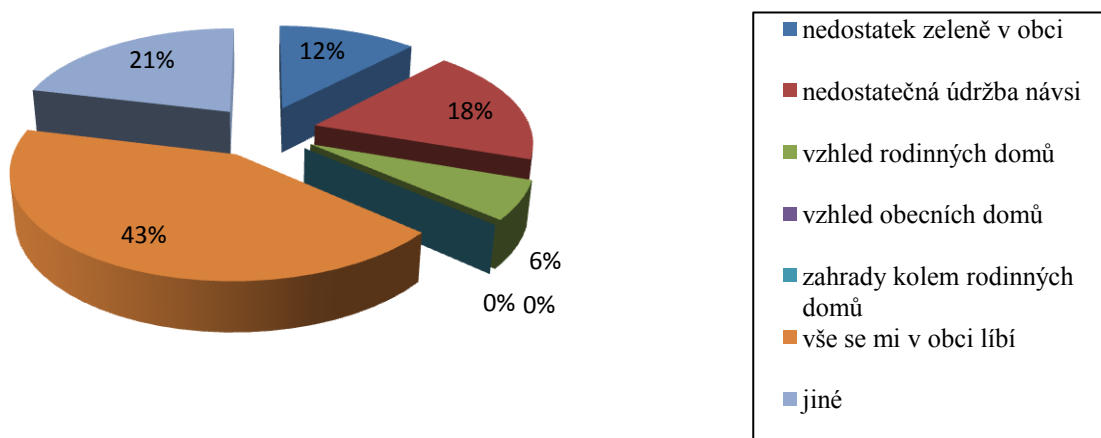

Zdroj: vlastní zpracování

Občané pozitivně hodnotí především vzhled fotbalového hřiště, kde nezanedbatelná část obyvatel tráví svůj volný čas. I v tomto případě by atraktivní sportovní utkání mohlo

zvýšit návštěvnost nejen sportovního areálu, ale i obce jako celku. Nevýhodu ovšem shledávám v lokaci hřiště – nachází se na okraji obce u hlavní silnice a poměrně daleko od centra sídla. Potencionální návštěvník by pak mohl lehce přehlédnout též vysoce ceněnou kapličku a náves s pomníkem obětí 2. světové války. Čtvrtina obyvatel kladně hodnotí urbanistickou kompozici sídla typicky venkovského charakteru, líbí se jim vzhled místních domů zvláště ve středu obce a mají snahu stejný ráz zachovat i nadále.

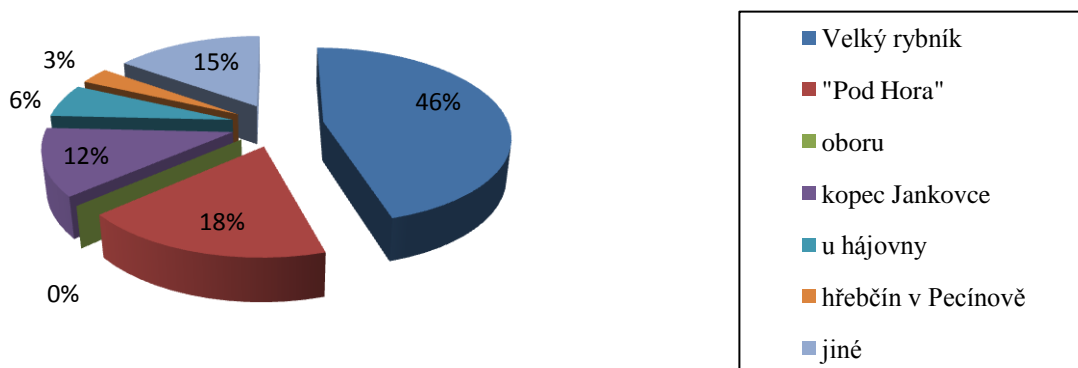
Graf 8: Co naopak obci dělá z hlediska upravenosti takzvané „špatnou vizitku“?

Zdroj: vlastní zpracování

Necelá polovina respondentů uvedla, že vše v obci se jim líbí. Pokud se objevily přeci jen výhrady, týkaly se především absence chodníku z autobusové zastávky na zastávku železniční, dále solární elektrárny, v neposlední řadě padla jemná výtka k vedení obce. Co se týče kritiky rodinných domů, v návaznosti na předešlý graf je nutné uvést na pravou míru, že se zde jedná spíše o kritiku nové zástavby na okraji obce, která nezapadá do venkovské kompozice sídla.

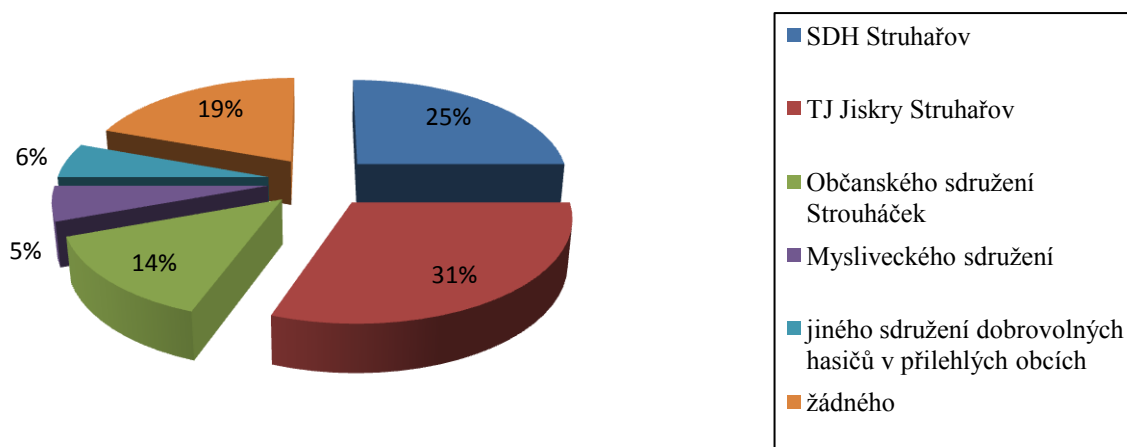
Graf 9: Jaké místo v přírodě v okolí obce rád/a navštěvujete?

Zdroj: vlastní zpracování

Struhařovští rádi navštěvují Velký rybník, kde se pravidelně mimo jiné konají výlovy a rybářské závody, ovšem nejeví se jako vhodný ke koupání. Obec by se proto mohla zamyslet nad jeho revitalizací. Dalším oblíbeným místem je „Pod Hora“, kde se v minulém roce uskutečnil první ročník cyklistického závodu „Tour de Strouha“. Občané tohoto hodnotného území tedy již využívají ke svému prospěchu a zábavě, samozřejmě by nebylo od věci uspořádat na tomto místě i jiné zábavní akce podobného charakteru, které by měly významný vliv na návštěvnost lokality. Mezi dalšími uvedenými byl i kopec Třešňovka a hřiště.

Graf 10: Jakého spolku nebo sdružení jste členem?

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce populárním spolkem je ve Struhařově bezesporu TJ Jiskra Struhařov, z dotazovaných k němu přísluší 31%. V oblíbenosti nezaostává ani SDH Struhařov, dokonce 7 respondentů uvedlo příslušnost k oběma sdružením. Zde je patrná nižší aktivita obyvatel, poslední možnost dotazníku uvedlo necelých 20%.

ZHODNOCENÍ

Obyvatelé Struhařova se jednoznačně neshodují na tom, jaká historická událost by mohla být pro obec důležitá, z toho lze vyvozovat, že se historické hodnoty dají v obci jen stěží hledat a nelze na nich v budoucím rozvoji turismu stavět. Přírodní hodnoty už jsou z části využívány, nicméně mnohé z nich jsou dosti zanedbávány. Podceňovaný se mi zdá hlavně hřebčín v Pecínově, která má hlavně urbanistickou hodnotu, nemluvě o krásách tamní přírody. Občané jsou spokojeni s nynějším stavem, a tedy nepociťují

potřebu podílet se na rozvoji. Evidentní je silná příslušnost k fotbalovému sdružení a ke všemu s ním spojené. Proto pravděpodobně možné budoucí investice poputují právě do těchto sfér, neboť by se případný rozvoj setkal s kladným přístupem občanů a podíleli by se v tomto případě i na uskutečnění daného záměru. Dle mého názoru by dále ale nebylo od věci dbát především na zachování urbanistické kompozice v centrální části obce, kterou obyvatelé hodnotí také kladně.

6.3 Zhodnocení hypotéz

- Občanská vybavenost je v řešených sídlech nedostatečná vzhledem k požadavku rozvoje cestovního ruchu.

Tuto hypotézu se podařilo prokázat. Stav občanské vybavenosti na území obou sídel není na základě uskutečněné analýzy dostačující. Nedostatek byl zaznamenán především v nabídce ubytovacích a stravovacích kapacit. Následující kapitola se touto skutečností bude zabírat podrobněji.

- V okolí vybraných obcí jsou dobré podmínky pro pěší turistiku.

Ani tato hypotéza nebyla vyvrácena. Vzhledem k dobrému stavu životního prostředí a malebné přírodě poskytují obě lokality výborné podmínky nejen pro pěší turistiku, ale i cykloturistiku nebo hipoturistiku.

7 Syntéza poznatků, stanovení indikátorů pro návrh

7.1 Ratměřice

Ratměřice mají výborný předpoklad stát se turisticky vyhledávanou lokalitou. V řešené oblasti se nachází několik významných a architektonicky cenných památek a zajímavostí, nehledě na urbanisticky hodnotná území v každém sídle. Hlavním lákadlem pro případné návštěvníky jsou zajisté památné stromy - sekvojovce v zámeckém parku, dále historicky významná bitva u Jankova, jejíž potenciál už je dnes využíván v rámci různých kulturních akcí a samotné místo střetu je součástí naučné stezky. Nedostatečná je ovšem technická infrastruktura a občanská vybavenost. Velký problém je v absenci ubytovacího zařízení, místní stravovací zařízení není přizpůsobeno turistickým požadavkům. Podnikatelská aktivita je obecně nízká, v odvětví cestovního ruchu prakticky žádná. Informační systém a marketingová strategie jsou v případě tohoto katastrálního území částečně rozvinuty, ovšem mohl by být kladen důraz na propagaci nejen v rámci mikroregionu „Kraje blanických rytířů“. K rozvoji místního cestovního ruchu přispívá i bohaté kulturní dění podpořené zájmovými spolky. Ochota a aktivita rezidentů podílet se na rozvoji obce je významným ukazatelem turistického potenciálu. Obec není závislá na cizích zdrojích, není zadlužena. Výborně čerpá dotační programy a usiluje o jejich získání. Zjevná je absence kapitálových i provozních výdajů v oblasti cestovního ruchu, na druhou stranu se obec v roce 2012 výrazně zasloužila o rekonstrukci sportovního areálu.

7.2 Struhařov

Správní území Struhařov má výbornou polohu mezi jednotlivými významnými pamětihodnostmi (Konopiště, Jemniště, Český Šternberk), ovšem sama obec (prakticky i její ostatní sídla) je spíše tranzitního charakteru. Území není významně bohaté na kulturní památky, nalézá se zde naopak nespočet menších sakrálních staveb. Na druhou stranu je krajina v této lokalitě bezesporu velmi rozmanitá a malebná. Území protíná cyklostezka i turistická trasa, vzhledem k přírodnímu potenciálu krajiny by měly být trasy upraveny tak, aby zasahovaly více do řešeného území a plně se tak tento potenciál využil. Do této malebné kompozice bezesporu zapadá urbanisticky hodnotný hřebčín v Pecínově s chovem fríských koní. Ovšem tento komplex je spíše pro solventní klientelu. Levnější forma ubytovacího zařízení se nachází v Bořeňovicích. Občanská vybavenost je ale v ostatních případech soustředěna víceméně jen do centrální obce –

Struhařova. Zde se sice nachází dvě stravovací zařízení, svou otevírací dobou a vybavením ovšem nejsou přizpůsobeny turistům. Ani technická infrastruktura není v přílehlých sídlech dostatečně rozvinuta. Kulturní dění je podporováno zájmovými spolky, většina z nich je ale hasičských. Obyvatelé se zapojují do aktivit spojených s rozvojem obce spíše sporadicky, kulturní či sportovní akce by se zde mohly pořádat častěji. Obec není zadlužena, v současné době nečerpá žádný úvěr. V roce 2012 vykázala vysokou kapitálovou investici na stavbu kulturního domu, položka cestovního ruchu v rozpočtu stále chybí.

7.3 Potenciál jako indikátor pro návrh

Následující tabulka na základě vypracované analýzy vyobrazuje jednotlivé indikátory (tedy potenciály), které povedou k tvorbě návrhů. Rozdělena je na čtyři části. První sloupec stanovuje oblast potenciálu společný pro obě obce. Ve druhém sloupci je heslovitě naznačeno, zdali obce tento potenciál využívají – jak a v jaké kvalitě. Dále je určen ekonomický přínos, jenž je podmíněn návrhy vytvořenými za účelem optimalizace současného stavu. Uvedena jsou opatření jak v rámci jednotlivých obcí, tak i komplexně pro všechny obce.

R: Ratměřice S: Struhařov

Tabulka 13: Zhodnocení potenciálu

Potenciál	Využití potenciálu	Ekonomický přínos	Návrh opatření
Historický	R: „Obrazy bitvy u Jankova“ (fotorekonstrukce bitvy), projekt „Jankow 1645“ S: ne, historický potenciál tu není patrný	zisky z akcí s historickou tematikou	R:propagace akce (letáky, internet, noviny) S: součinnost s okolními obcemi
Infrastruktura - doprava - technická infr.	R: špatný stav účelových komunikací a silnic do Hrzína a Skrýšova, devastace komunikací kvůli těžké zemědělské a lesnické technice, nedostatečná dopravní dostupnost S: dobré napojení Struhařov – Benešov, ale chybí spojení mezi Struhařovem a ostatními sídly - železnice - chybí chodník mezi autobusovou zastávkou a	- vyšší úroveň infrastruktury zamezí odlivu rezidentů, a tím se zvýší podíl na sdílených daních - poplatky do místního rozpočtu (komunální služby atd.) - turistický zájem o danou lokalitu může vyvolat nárůst cen nemovitostí	- vymezit prostory vhodné k parkování - autobusy „na zavolanou“ - neustále nepolevovat v boji o přidělení účelových dotací

	železnici, nelibost místních k solární elektrárně		
Údržba obce - veřejná zeleň	R: pořádání brigád i pod záštitou zájmových spolků S: spíše činnost jednotlivců	- sociální hledisko – spokojenost obyvatel zamezí jejich odlivu do jiných regionů (vyšší podíl na sdílených daních) - dotace	- organizovat brigády zájmových spolků
Občanská vybavenost	R+S: otevírací doba institucí není přizpůsobena hlavní turistické sezóně (význam i pro chataře a chalupáře), OV jen v centrálních sídlech, v ostatních je nedostatečná R: pouze stravovací služby, S: ubytování dostatečné (Pecínov, Bořeňovice), stravování není přizpůsobeno turistům	- vyšší zaměstnanost - u ubytovacích a stravovacích kapacit nájemné z užívání pozemků a staveb - daň z nemovitosti - poplatek z ubytovacích kapacit	- motivace podnikatelů – prodej nebo pronájem nemovitostí za výhodnějších podmínek - využití brigádníků – úspora fin. prostředků R: ubytovací kapacity S: rekonstrukce stávajících stravovacích zařízení
Urbanistická kompozice	R + S: hodnotná území jsou, ale nepracuje se s nimi	cena nemovitostí se v urbanisticky ceněných územích v budoucnu bude zvyšovat – vyšší daň z nemovitosti	- propojit hodnotná území s turistickými trasami - v případě nových zástaveb pečlivě zvážit jejich umístění
Kultura - zájmové spolky - společenský život	R: bohatý kulturní a společenský život, spoluúčast zájmových spolků, početnost spolků, není vymezen prostor k setkávání S: mírnější kulturní život zaměřený výhradně na plesovou sezónu, existence kulturního domu (2012 vysoká investice)	výnosy z kulturních akcí, propagace místa	- příležitostné mobilní kino, více kulturních akcí - R: vytvořit místo vhodné k setkávání zájmových spolků - S: kulturní program rozšířit o tradiční (masopust, karneval)
Turistické zajímavosti	R: vyšší výskyt zajímavosti S: menší, nepatrný výskyt	- dotace na jejich zřízení, rekonstrukci... - zvýšení počtu pracovních míst	
Příroda	R: přírodní hodnotná území, patrně rozorávání polí a zničené účelové cesty, přírodní zajímavosti již začleněny do naučné stezky, absence koupaliště S: ve velké míře přírodní hodnotná území, ale nejsou příliš ceněny, absence koupaliště	přiliv turistů, případně chatařů a chalupářů způsobí výnosy místním podnikatelským subjektům – podíl obce na svěřených daních	- dbát na udržování životního prostředí, na prostupnost krajiny – brigády zájmových spolků - vymežit prostory vhodné pro chataře - projekce koupaliště S: zvážit revitalizaci Velkého rybníka
Turistické trasy a cyklotrasy, naučné stezky	R: tyto prvky jsou zde všechny zastoupeny v poměrně vysoké kvalitě S: z části, trasy vedou přes řešené území pouze okrajově, chybí naučná stezka	dotace na jejich zřízení – turisté – výnosy podnikatelům – vysoké svěřené daně	- propojit významné body v přírodě a vhodně doplnit informačními tabulemi R: oprava účelových cest

<p>Marketing</p> <p>- propagace - informační systém</p>	<p>R: obec vytvořila spoustu kvalitních propagačních materiálů v rámci soutěže Vesnice roku S: propagace pouze v rámci CHOPOS, neexistuje vlastní leták, sborník atd.</p>	<p>zviditelnění obce, tržby místním podnikatelům – podíl obci ze svěřených daní</p>	<p>- propracované webové stránky, jednotný vizuální styl propagačních prostředků - účast na veletrzích S: tvorba propagačního informačního materiálu</p>
<p>Podnikatelská činnost</p>	<p>R: minimální podnikatelská činnost S: vyšší podnikatelská aktivita</p>	<p>vyšší podíl svěřených daní, zvýšení zaměstnanosti</p>	<p>motivace podnikatelů k podnikání v CR – prodej nebo pronájem nemovitostí za výhodnějších podmínek</p>
<p>Iniciativa občanů</p>	<p>R: obrovská, zejména velmi iniciativní starosta S: ne, spíše aktivita jednotlivců, výhrady k zastupitelstvu</p>	<p>bez ní nelze cestovní ruch realizovat</p>	<p>- transparentnost realizovaných akcí a jejich přínosů obci - pořádání fór s občany namísto pouhého pozorování jednání zastupitelstva, schránka s nápady</p>
<p>Sportovní vyžití</p>	<p>R: sportovní areál (2012 vysoká kapitálová investice), absence koupaliště, velký význam fotbalového hřiště S: sportovní areály i v ostatních sídlech, velký význam fotbalového hřiště, hřebčín, „Tour de Strouha“</p>	<p>výnosy ze sportovních akcí, případně ze vstupného</p>	<p>- výstavba koupaliště - více sportovních akcí S: využití hipoturistiky pro širší veřejnost</p>
<p>Finanční zdraví</p>	<p>R + S: nízká zadluženost, nulová dluhová služba, přerozdělení kapitálových výdajů výhradně v rámci technické infrastruktury</p>	<p>neomezené hospodaření s finančními prostředky</p>	<p>- snažit se o zachování tohoto příznivého stavu - možnost čerpání úvěru na jakýkoliv záměr, který by přinesl z cestovního ruchu výnosy (ubytování, stravování...)</p>

Zdroj: vlastní zpracování

8 Vlastní návrhy na zlepšení

Podkladem pro následující opatření se stala *Tabulka 13*. Jednotlivé oblasti potenciálu a jejich návrhy opatření jsou níže podrobněji charakterizovány, specifikován je i ekonomický přínos obci. Z několika možných návrhů byl vybrán pro ilustraci jeden, který byl modelově podroben přibližné kalkulaci, pokud to ovšem charakter opatření dovoluje a podklady pro výpočet případných investic jsou dohledatelné.

HISTORICKÝ POTENCIÁL

Struhařov bohužel není spjat s žádnou významnou historickou událostí, naopak Ratměřice významně ovlivnilo období třicetileté války a bitva u Jankova. „Obrazy bitvy u Jankova“ tvoří pouze jakýsi podklad pro projekt „Jankow 1645“. Vizi pana starosty je vytvořit muzeum pod širým nebem, kde by se mohly pořádat tábory s archeologickou tematikou.

Návrh opatření

Součinnost s okolními obcemi, které tento potenciál mají. Benešov pořádá několikrát ročně kulturní akce (trhy, jarmarky), které by se mohly případně realizovat v klidnější lokalitě – tedy ve Struhařově. Za vhodné externí prostory považují populární místo zvané „Pod Hora“.

Ekonomický přínos obci

- Zisky z akcí s historickou tematikou
- Zisky z pronájmu prostor

INFRASTRUKTURA

a) Dopravní obslužnost

Dopravní dostupnost je především v letních měsících nedostatečná, navíc je propojena obec jen s jedním městem (Struhařov – Benešov, Ratměřice – Votice). Pokud by případný turista chtěl cestovat hromadnou dopravou z jiných měst, cesta bude problematická (na krajské úrovni by se mohl zvážit alternativní způsob dopravy ve formě radiobusů). Proto nejspíše využije přepravu ve vlastním osobním automobilu, ovšem v Ratměřicích chybí prostory vymezené k parkování.

Návrh opatření

Poptávková doprava již není v ČR utopií, úspěšně je realizována např. v Orlických horách, Milevsku, na Českobudějovicku. V našem případě by problém s nedostatečnou dopravní obslužností byl v kompetenci spíše krajského úřadu. Zastupitelstva obou obcí by ale mohla zmiňované opatření podnítit.

Dále je žádoucí v Ratměřicích vymežit prostory vhodně k parkování nejlépe na okraji obce, aby automobily nenarušovaly její poklidný chod a nízký dopravní ruch. Zvláště při návštěvě zámeckého parku se jeví jako nejvhodnější umístění vozidla parkoviště před tamějším hostincem, což shledávám jako nevhodné jak z hlediska počtu parkovacích míst (cca 5), tak by obsazenost parkoviště mohla způsobit snížení příjmů hostinci, neboť potenciální strážník nebude mít možnost parkování. Cena poklady se pohybuje kolem 400 Kč/m².

b) Technická infrastruktura

Optimalizace této položky není předmětem bakalářské práce (zapotřebí hlubší ekonomická analýza).

Ekonomický přínos obci

- Vyšší úroveň infrastruktury zamezí odlivu rezidentů, a tím se zvýší podíl na sdílených daních
- Poplatky do místního rozpočtu (komunální služby atd.)
- Turistický zájem o danou lokalitu může vyvolat nárůst cen nemovitostí
- Snížení nákladů vynaložených na dopravní obslužnost na regionální úrovni

! Vysoké kapitálové investice do infrastruktury obvykle mají za následek zvýšení poplatků, a tedy i větší nelibost rezidentů!

ÚDRŽBA OBCE

Ze sociálního hlediska přispívá vzhled veřejného prostranství k obecné spokojenosti jak rezidentů, tak nerezidentů, kteří lokalitu navštíví. Udržovanější a „zelenější“ obce jsou obecně turisticky atraktivnější, a proto je tento faktor důležitý v rozvoji turismu.

Návrh opatření

Ve Struhařově by mohli zastupitelé obce pořádat bezplatné brigády zájmových spolků za účelem zvelebení místa a veřejné zeleně.

Ekonomický přínos obci

- Rezidenti budou v obci spokojenější a zamezí se tak jejich odlivu do jiných regionů, tzn. poměr sdílených daní bude konstantní, popřípadě se zvýší.
- Dotační politika státu umožňuje přispívat na údržbu veřejného prostranství

OBČANSKÁ VYBAVENOST

Občanská vybavenost je základem každé turistické lokality. Jedná se především o dostatek ubytovacích a stravovacích kapacit. Obce většinou tato zařízení přímo nevlastní, proto je důležitá především součinnost s místními podnikateli.

Návrh opatření

V případě Ratměřic zcela chybí ubytovací kapacity. Proto se nabízí možnost venkovského cestovního ruchu ve formě agroturistiky, pro kterou jako vhodné zázemí shledávám statek v Hrzíně. Majitel statku – známý podnikatel – by ve spolupráci s obcí mohl docílit značných úspěchů v tomto stále se rozvíjejícím a dnes velmi populárním druhu venkovského CR.

Dalším vhodným prostorem pro ubytování je chátrající zámek, který je součástí zámeckého parku. Dnes se o možné výstavbě ubytovacích kapacit jedná s majitelem.

Ekonomický přínos obci

- ve formě svěřených daní, kdy daňové příjmy obce v tomto případě tvoří 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště
- podíl na zisku podniku s majetkovým vkladem obce, v případě že obec takový vklad má (vyplývá z majetkové účasti)
- tvorba nových pracovních míst zamezí odlivu rezidentů z území -> vliv na přerozdělování sdílených daní
- poplatek z ubytovací kapacity (až 6 Kč za každé využití lůžko a den)

Obec Struhařov by mohla podniknout rekonstrukci jedné z místních restaurací a přizpůsobit otevírací dobu (v sezóně s využitím brigád) i menu případným turistům. Toho by bylo možné docílit buď finanční úlevou z nájemného, nebo naopak finančním příspěvkem na rekonstrukci. Restaurace platí obci pravidelně nájemné (cca 5000/měsíčně).

Ekonomický přínos obci

- v případě vyšších tržeb možnost úpravy nájemného

- vyšší podíl na svěřených daních

URBANISTICKÁ KOMPOZICE

Urbanisticky hodnotná jsou některá sídla v analyzovaných oblastech. Pro budoucí generace je bezesporu důležité tyto hodnoty zachovat nejen z historického hlediska.

Návrh opatření

Při rozšiřování zástavby nebo její změně musí vždy rozhodnutí korespondovat s územním plánováním a dbát tak na stanovené hodnoty a limity. Tyto územní dokumenty pravidelně aktualizovat. Cenová relace již byla zmíněna v ekonomické analýze.

Ekonomický přínos obci

- v urbanisticky hodnotných územích se v budoucnu mohou zvýšit ceny nemovitostí -> vyšší daň z nemovitosti obcím

KULTURA

Vzhledem k poměrně velkému počtu zájmových spolků a sdružení v řešených územích se zvyšuje předpoklad jeho rozvoje. Kulturní akce pořádané těmito sdruženími přispívají velkou měrou ke zvyšování atraktivity destinace a existuje zde reálná šance dostat se významně do povědomí i nerezidentům.

Návrh opatření

Pořádat více kulturních akcí za účelem rozvoje turismu, tzn. spolupráce obce se všemi spolky (vyhnout se tedy získávání finančních prostředků výhradně pro potřebu jednotlivého spolku). V letních měsících se nabízí například uspořádat příležitostné promítání filmů v rámci mobilního letního kina, pořádání menších hudebních festivalů nebo koncertů. Zároveň se ale neomezovat jen na hlavní sezónu a kulturní akce rovnoměrně rozprostřít i do ostatních ročních období (divadelní představení). V Ratměřicích shledávám jako vhodný k těmto účelům zámecký park, ve Struhařově by se součástí kulturních akcí mohl stát Velký rybník nebo „Pod Hora“.

Mobilní letní kino – přibližná kalkulace

Tabulka 14: Přibližná kalkulace mobilního letního kina

Nákladová položka	Částka	Financování
Promítací plátno, promítací technika, licence	3 300 Kč/film	Vybrané vstupné, popř. příjmy obce

Židle, lavičky	0 Kč	Vlastní obecní zdroje
Pronájem prostor	0 Kč	Využití volně přístupných prostor (zámecký park, hřiště...)
Výnosová položka	Částka	
Vstupné	80 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Ekonomický přínos obci

- Zisk z kulturní akce
- Kvalitně organizovaná akce způsobí opakovaný přísun nerezidentů a vytvoří výborný předpoklad pro úspěšnou organizaci dalších akcí podobného charakteru, a tím zvýší atraktivitu místa a zvýší se i zisky z nich plynoucí.

PŘÍRODA

Obě území se mohou pyšnit malebnou kompozicí krajiny, rozmanitou a bohatou na přírodní hodnotná území. Příhodné podmínky se naskýtají především houbařům, turistům či cyklistům. Jedná se o vyhledávané lokality chatařů a chalupářů. Ke zvýšení atraktivity by zcela jistě došlo zřízením koupaliště, na jehož absenci poukazují především rezidenti. Zřízení koupaliště je velmi investičně náročné, proto je třeba zvážit veškerá rizika.

Návrh opatření

Primárně vypracovat projekt a předložit jej krajskému úřadu k posouzení. Projekt by mohl být částečně financován z Fondu rozvoje obcí a měst nebo z Fondu vzdělávání, sportu, volného času a primární prevence, případně z dotace z evropských fondů.

Ekonomický přínos obci

- Příliv turistů (případně chatařů a chalupářů) způsobí výnosy místním podnikatelským subjektům → podíl obce na svěřených daních

TURISTICKÉ ZAJÍMAVOSTI

Turistické zajímavosti se v řešených územích svou kvantitou značně liší. Pokud tyto atraktivity chybí, lze jen těžko cestovní ruch realizovat. Taková obec by se měla pokusit vytvořit zmiňované zajímavosti alespoň uměle, např. v podobě turistických nebo naučných stezek.

TURISTICKÉ TRASY A CYKLOTRASY, NAUČNÉ STEZKY

Toto opatření je úzce spojeno s příhodnými přírodními podmínkami zmiňovanými výše. Samotná pěší turistika může být realizována prakticky kdekoliv, ovšem atraktivnější se stane, pokud její součástí budou zajímavá fakta.

Návrh opatření

V Ratměřicích se již nachází turistická stezka „Po stopách křížů a křížků“, která by mohla být obohacena o další přírodní zajímavosti vhodně doplněné informačními tabulemi s informacemi o vzniku kříže, případně s pověstí, která se k němu váže.

Ve Struhařově vymezit turistickou, případně cyklistickou trasu, která by propojila jednotlivé přírodní atraktivity (vyhlídkový bod, zajímavý vodní tok, urbanistická kompozice, památné stromy atd.) a opět ji vhodně doplnit informačními tabulemi.

Informační tabule – přibližná kalkulace

Tabulka 15: Přibližná kalkulace aplikace informační tabule

Nákladová položka	Částka	Financování
Informační panel – 1 ks (80*100 cm)	5 600 Kč	Dotační program
Montáž – 1 ks	200 Kč	
Tisk grafiky – 1 ks	1 800 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Ekonomický přínos obci:

- Turistické atraktivity jsou podmínkou rozvoje cestovního ruchu v řešené lokalitě. Ubytovací a stravovací kapacity se bez jejich existence jen stěží naplní -> příjmy místním podnikatelům a následně vyšší podíl na daních obci.
- Dotace

MARKETINGOVÁ PROPAGACE

V případě Struhařova je tedy marketingová propagace nedostatečná.

Návrh opatření

Vytvořit samostatný propagační materiál, např. informační leták, díky kterému by se obce dostaly do povědomí veřejnosti. Tyto materiály by mohly být umístěny nejen v blízkých informačních centrech, ale i v rámci doplňkové nabídky jednotlivých významných turistických atraktivit a poskytovatelů služeb v oblasti.

Leták – přibližná kalkulace

gramáž: 150 g formát: A5 148*210 materiál: křídový matný
barevnost: plnokrevný z obou stran počet ohybů: 2 počet výtisků: 500

Tabulka 16: Přibližná kalkulace propagačního materiálu

Nákladová položka	Částka	Financování
Tisk letáku	2 221 Kč	Příjmy obce
Návrh letáku	1 000 Kč	Příjmy obce

Zdroj: vlastní zpracování

Ekonomický přínos obci

- Zviditelnění obce, přilákání turistů -> vyšší tržby místním podnikatelům znamenají pro obec vyšší podíly ze svěřených daní
- Obec v případě turistického zájmu snáze obdrží dotace na projekty týkající se cestovního ruchu

PODNIKATELSKÁ ČINNOST

Nejen že je spolupráce s podnikateli velice účelná, ale též přináší řadu výhod – obce poskytují pozemky, budovy a podnikatelé naopak přináší do tohoto vztahu finanční prostředky potřebné pro rozvoj cestovního ruchu. Obava podnikat v cestovním ruchu v oblastech s ne zcela zjevným turistickým potenciálem je tu více než patrná.

Návrh opatření

Nabídnout podnikatelům nemovitosti za určitých výhodných podmínek, ať už k pronájmu nebo prodeji. V tom případě by možné úlevy přinesly odhodlání podnikat v obávaném odvětví cestovního ruchu v řešených územích. Jak již bylo řečeno, obě katastrální území mají značné rezervy v nabídce buď stravovacích, nebo ubytovacích služeb.

Ekonomický přínos obci

- Podíl na svěřených daních
- Tvorba nových pracovních míst
- Podíl na zisku podniku v případě majetkové účasti obce

INICATIVA OBČANŮ

Je důležité se uvědomit, jaké nezastupitelné místo má v rozvoji obce a cestovního ruchu občanská spoluúčast a aktivita. Bez ní by se cestovní ruch vůbec nemohl realizovat. Ve

Struhařově tento aspekt nefunguje v požadovaném rozsahu, proto je důležité se na něj zaměřit.

Návrh opatření

Tento cíl by měl být podmíněn hlavně na základě informovanosti občanů – tedy důkladně dbát na transparentnost realizovaných investic a poukázat na jejich přínosy obci a občanům, a to především pomocí místního tisku a nástěnek. Návrh by měl zvýšit hlavně důvěryhodnost k zastupitelstvu.

Dále by rezidentům měla být poskytnuta možnost přímo se zapojit do tvorby strategického plánu rozvoje například prostřednictvím diskusních fór, které by v porovnání s pouhou účastí na zasedání zastupitelstva mohly přinést konstruktivní myšlenky a nápady. Méně časově náročná je zajisté alternativní řešení: využití schránky na nápady, jež by mohla být umístěna například v budově obecního úřadu.

Ekonomický přínos obci

Přínos nelze jasně stanovit, má nepřímý efekt, neboť tato položka je pouze základním prvkem pro budoucí rozvoj, ale není možné ji z úvah vyřadit.

SPORTOVNÍ VYŽITÍ

Z předchozí analýzy je zřejmá vysoká obliba sportovních aktivit, především pak fotbalových utkání a vše s fotbalem spojené. Stejně rysy v tomto případě vykazují obě obce.

Návrh opatření

Proto by mohly upravit několikrát ročně fotbalové turnaje mnoha fotbalových týmů, jejichž účast by byla podmíněna registračním poplatkem. Ve spolupráci s ostatními zájmovými spolky by obec dále zajistila např. taneční zábavu, soutěže pro děti, občerstvení atd.

Kulturně-sportovní akce – přibližná kalkulace

Nákladová položka	Částka	Financování
Hudební kapela	15 000 Kč	Příjmy obce
Židle, stoly	0 Kč	Vlastní zdroje
Rozhodčí	0 Kč	Z vlastních řad
Výnosová položka	Částka	

Registrační poplatky týmů	800 Kč	
Vstupné	50 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Ekonomický přínos obci

- Výdělek z akce

FINANČNÍ ZDRAVÍ

Z ekonomické analýzy vyplývá, že obě obce vykazují minimální zadluženost a v současné době nečerpají žádný úvěr. Tato situace je žádoucí a v jejich vlastním zájmu by tedy měly dbát na její zachování. V případě větších investičních akcí (zřízení koupaliště) musí být kladen důraz na nepřekročení ukazatele dluhové služby nad limit 30%. Maximální výši úvěru stanovím v rámci následujícího modelového tvrzení:

Produkt: Úvěr z regionálního rozvojového fondu

Poskytovatel: Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Výše úvěru: do 30 mil.

Úroková sazba: 1,74% p.a.

Doba splatnosti: do 10-ti let

Ratměřice

Dluhová základna = 6 390 190,20 Kč

Maximální dluhová služba = $6\,390\,190,20 \cdot 0,30 = 1\,917\,057,06$ Kč

Měsíční splátka = $1\,917\,057,06/12 = 159\,754,755$ Kč

Maximální výše úvěru činí za těchto podmínek **17 583 732,00 Kč.**

Struhařov

Dluhová základna = 9 007 520,00 Kč

Maximální dluhová služba = $9\,007\,520,00 \cdot 0,30 = 2\,702\,256,00$ Kč

Měsíční splátka = $2\,702\,256,00 / 12 = 225\,188,00$ Kč

Maximální výše úvěru činí za těchto podmínek **24 785 775,00 Kč.**

9 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo v první řadě zmapovat jednotlivé charakteristické oblasti obcí, jejichž analýza vedla k celkovému zhodnocení turistického potenciálu.

Lze říci, že obce se v porovnání mezi sebou liší. Ratměřice mají výborný předpoklad stát se turisticky vyhledávanou lokalitou nejen vzhledem ke svým turistickým zajímavostem, přírodnímu a historickému potenciálu, ale i významnou iniciativou místních občanů a zastupitelstva obce.

Správní území Struhařov má výbornou polohu mezi jednotlivými význačnými pamětihodnostmi (Konopiště, Jemniště, Český Šternberk), ovšem sama obec (prakticky i její ostatní sídla) je spíše tranzitního charakteru. Důležitý je zde hlavně přírodní potenciál, který je podceňován. Bez iniciativy občanů se ale lokalita bude stěží rozvíjet požadovaným směrem.

Obce tedy nevykázaly mnoho společných znaků. Avšak typickým rysem obcí venkovského charakteru je nedostatečný stav občanské vybavenosti, který podmiňuje rozvoj cestovního ruchu, což se potvrdilo bez výhrad u obou vzorků. Základním problémem je v tomto případě nízká aktivita místních podnikatelů vyplývající z obavy podnikat v regionu, který nevnímají jako dostatečně turisticky atraktivní.

Na základě zmiňované analýzy byla zpracována závěrečná kapitola, která vymezila jednotlivé oblasti potenciálu společné pro obě obce. Následně byly navrženy k jednotlivým oblastem optimální možnosti řešení, které by mohly přispět ke zvýšení turistické atraktivity. Veškerá navržená opatření jsou v souladu s ekonomickým zdravím obce tak, aby byl zachován tento současný stav a nebylo nutné čerpat úvěr. Zmiňovaná opatření lze aplikovat i na jiné obce podobného typu.

Na samotný závěr považuji za nutné zdůraznit, že rozvoj cestovního ruchu je podmíněn hlavně součinností samosprávy a občanů a že jednotlivé oblasti potenciálu samy o sobě mohou být jen stěží realizovány. Proto je třeba nahlížet na tuto problematiku komplexně, aby bylo dosaženo maximálního efektu.

10 Summary and keywords

The main goal of the thesis is analyzing of each municipality territory for being able to evaluate its touristic potential.

Generally we can say that comparison of the municipalities is difficult due to their specifics of each other. Ratměřice has an excellent precondition to become well known touristic locality not even thanks to its nature and historical potential but there is an evident initiative of its citizens and representatives.

The administrative area of Struhařov has great location between significant historic landmarks (Konopiště, Jemniště, Český Šternberk) but the municipality has just more less transit character currently. There is huge nature potential which is really important, unfortunately this potential is not sufficiently recognized. Without initiative of its citizens the locality has no chance to grow in this way.

As mentioned above the municipalities do not have much in common. However, the typical attribute of Czech villages is their insufficient amenities that contribute to development of tourism. Due to it, there is low business activity because entrepreneurs are worried to start their business in the area where they perceive insufficient attractiveness and absence of any incentive. In this case my hypothesis has been confirmed without any saving clauses.

There are defined individual spheres of potentials which are common for both municipalities in the final chapter. Based on it the optimal solutions have been projected for increasing of the touristic attractiveness. All proposed provisions are concordant with economy health of each municipality. The measures can be applied to any other similar municipality as well.

Finally I have to say that development of tourism depends especially on cooperation of local administration, citizens and entrepreneurs. We can reach maximum effect in case that all proposed provisions are applied together.

KEYWORDS:

Municipality, tourism, touristic potential, amenities, local administration

11 Seznam literatury

Odborné publikace

- Cílek, V. (2005). *Krajiny vnitřní a vnější: texty o paměti krajiny, smysluplném bobrovi, areálu jablkového štrúdlu a také o tom, proč lezeme na rozhlednu*. Praha: Dokořán.
- Čmejrek, J., Bubeníček, V., & Čopík, J. (2010). *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Foret, M., & Foretová, V. (2001). *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publ.
- Hesková, M. (2011). *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna.
- Jirovský, M. (2010). Územní plán Ratměřice - Průzkumy a rozbor. atelier M.A.A.T.
- Jirovský, M. (2010). Územní plán Struhařov - Průzkumy a rozbor. atelier M.A.A.T.
- Kadeřábková, J., & Peková, J. (2012). *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Káňa, P. (2010). *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. Ostrava: Montanex.
- Koudelka, Z. (2007). *Samospráva*. Praha: Linde.
- Maier, K. (2012). *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Marková, H. (2000). *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac.
- Navrátil, J. (2012). *Návštěvník jako rozvojový faktor navštíveného místa: aplikovaná geografie cestovního ruchu na příkladu vody v turistických regionech jižní Čechy a Šumava (1. vyd.)*. Praha: Alfa Nakladatelství.
- Palatková, Z. (2011). *Ekonomika turismu*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Peková, J. (1997). *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia.
- Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Průcha, P. (2004). *Veřejná správa a samospráva*. Praha: Vysoká Škola Aplikovaného Práva.
- Ratměřice - Vesnice roku 2010*. (2011) (Roč. 2011). Ratměřice: Obec Ratměřice.
- Balík, S. (2009). *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (1992).
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (2000).

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (2006).

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (1987).

Zelenka, J., & Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Linde Praha.

Internetové zdroje

Bitva u Jankova 6. března 1645 | Bellum.cz. (2014). Dostupné 18. únor 2014, z

<http://www.bellum.cz/bitva-u-jankova.html>

Brožura 1999-2009 - Svazek obcí CHOPOS. (2009, listopad 1). Dostupné 13. březen

2014, z http://www.chopos.cz/article.asp?article_id=4495

Kultura | Obec Ratměřice. (2014). Dostupné 17. duben 2014, z

<http://www.ratmerice.cz/kultura/kultura.php>

MFCR. (2004). Výpočet ukazatele dluhové služby.

Ministerstvo financí poprvé rozešle varovný dopis nejzadluženějším obcím. (2004).

Ministerstvo financí České republiky. Dostupné 7. duben 2014, z

<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2004/2004-06-25-tiskova-zprava-6331-6331>

Nadměrné zadlužení obcí a námět věcného řešení problematiky - DVS. (2011, květen

17). Dostupné 2. duben 2014, z <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6488036>

Občanská vybavenost a služby | Obec Ratměřice. (2014). Dostupné 17. duben 2014, z

<http://www.ratmerice.cz/obcanska-vybavenost/obcanska-vybavenost-sluzby.php>

Ubytování - Dvůr Pecínov. (2014). Dostupné 8. březen 2014, z

<http://www.pecinov.com/cz/ubytovani>

12 Seznam tabulek a grafů

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Stanovení počtu členů zastupitelstva	6
Tabulka 2: Limity a hodnoty Ratměřic	23
Tabulka 3: Občanská vybavenost v ostatních sídlech.....	27
Tabulka 4: Limity a hodnoty Struhařova	29
Tabulka 5: Stanovení společných znaků	31
Tabulka 6: Hospodaření v letech 2010-2012	34
Tabulka 7: Výpočet ukazatele dluhové služby.....	34
Tabulka 8: Poměr kapitálových a mandatorních výdajů.....	35
Tabulka 9: Kapitálové výdaje - shrnutí.....	36
Tabulka 10: Hospodaření Struhařova v letech 2010-2012.....	37
Tabulka 11: Výpočet ukazatele dluhové služby.....	38
Tabulka 12: Podíl kapitálových a mandatorních výdajů.....	38
Tabulka 13: Zhodnocení potenciálu.....	49
Tabulka 14: Přibližná kalkulace mobilního letního kina	55
Tabulka 15: Přibližná kalkulace aplikace informační tabule	57
Tabulka 16: Přibližná kalkulace propagačního materiálu	58

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Která z historických událostí výrazně ovlivnila obec?.....	40
Graf 2: Zhodnoťte obec z hlediska vzhledu veřejného prostranství. Co se Vám v obci líbí nejvíce?.....	41
Graf 3: Co naopak dělá obci z hlediska upravenosti takzvané „špatnou vizitku“?	41
Graf 4: Jaké místo v přírodě v okolí obce rád/a navštěvujete?.....	42
Graf 5: Jakého spolku nebo sdružení jste členem?	43
Graf 6: Která z historických událostí podle Vás významně ovlivnila obec?.....	44
Graf 7: Zhodnoťte obec z hlediska vzhledu veřejného prostranství. Co se Vám v obci líbí nejvíce?.....	44
Graf 8: Co naopak obci dělá z hlediska upravenosti takzvané „špatnou vizitku“?	45
Graf 9: Jaké místo v přírodě v okolí obce rád/a navštěvujete?.....	45
Graf 10: Jakého spolku nebo sdružení jste členem?.....	46

13 Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník Ratměřice

Příloha 2: Dotazník Struhařov

Příloha 3: Ostatní grafy

Příloha 4: Poznámky na základě řízených pohovorů

Příloha 5: Bitva u Jankova

Příloha 6: Památky a zajímavosti v Ratměřicích

Příloha 7: Památky a zajímavosti ve Struhařově

14 Přílohy

Příloha 1: Dotazník Ratměřice

Pohlaví

- žena muž

Věk

- 18 a méně
více 18 – 26 27 – 45 46 – 66 a

Která z historických událostí významně ovlivnila obec?

- bitva u Jankova období 1. sv. války
 výstavba zámku s parkem období 2. sv. války
 španělská chřipka v roce 1918 jiná

Co bylo v minulosti pro obec nejdůležitějším milníkem z hlediska jejího budoucího vývoje?

- zavedení elektřiny založení zemědělského družstva
 zavedení kanalizace zavedení vodovodu
 neuskutečněná stavba železnice jiné

Zhodnoťte obec z hlediska vzhledu veřejného prostranství. Co se Vám v obci líbí nejvíce?

- zámek s parkem kostel náves s kašnou
 vzhled rodinných domů
zbrojnice vzhled obecních budov hasičská
 fotbalové hřiště jiné

Co naopak obci dělá z hlediska upravenosti takzvaně „špatnou vizitku“?

- zámecká budova nedostatečná údržba návsi
 vzhled rodinných domů zahrady kolem rodinných domů
 vzhled obecních domů vše se mi v obci líbí jiné

Jaké místo v přírodě v okolí obce rád/a navštěvujete?

- studánku sv. Anny zámecký park
 rybník Podhorák nebo Jordánek soutok Ratměřického a Strašnického potoka
 kříž pod kaštany u samoty „Habrovka“ jiné

Jakého spolku nebo sdružení jste členem?

☐ SDH Ratměřice	☐ TJ Svoboda Ratměřice
☐ Ratmírovy divadelní potulné společnosti	☐ Mysliveckého sdružení Opatov
☐ Sdružení seniorů	☐ Ratměřice – NÁM SE DAŘÍ
☐ Rybářského spolku	☐ žádného

Činnost jakého spolku či sdružení považujete pro obec za nejpřínosnější?

☐ SDH Ratměřice	☐ TJ Svoboda Ratměřice
☐ Ratmírovy divadelní potulné společnosti	☐ Mysliveckého sdružení Opatov
☐ Sdružení seniorů	☐ Ratměřice – NÁM SE DAŘÍ
☐ Rybářského spolku	☐ žádného
☐ všechny spolky jsou pro obec přínosné	

Příloha 2: Dotazník Struhařov

Pohlaví

- žena muž

Věk

- 18 a méně 18 – 26 27 – 45 46 - 65 66 a více

Která z historických událostí podle Vás významně ovlivnila obec?

- nechvalně proslulé lapkovství v obci koncem 14. století
- drancování přilehlých vesnic v období třicetileté války a nedaleká bitva u Jankova
- období 1. světové války mobilizace v období 2. sv. války
- zřícení německého letadla na poli za Velkým rybníkem v roce 1944
- jiné

Co bylo v minulosti pro obec nejdůležitějším milníkem z hlediska jejího budoucího vývoje?

☐ zavedení elektřiny v roce 1930	☐ založení zemědělského družstva
☐ poválečná pozemková reforma	☐ zavedení vodovodu
☐ stavba železnice v roce 1895	☐ jiné

Zhodnoťte obec z hlediska vzhledu veřejného prostranství. Co se Vám v obci líbí nejvíce?

☐ kaplička	☐ náves s pomníkem obětím války
☐ vzhled rodinných domů	☐ vzhled obecních budov
☐ fotbalové hřiště	☐ jiné

Co naopak obci dělá z hlediska upravenosti takzvaně „špatnou vizitku“?

☐ nedostatek zeleně v obci	☐ nedostatečná údržba návsi
☐ vzhled rodinných domů	☐ zahrady kolem rodinných domů
☐ vzhled obecních domů	☐ vše se mi v obci líbí
☐ jiné	

Jaké místo v přírodě v okolí obce rád/a navštěvujete?

☐ Velký rybník	☐ kopec Jankovce
☐ místo zvané „Pod Hora“	☐ k hájovně
☐ oboru	☐ hřebčín v Pecínově
☐ jiné.....	

Jakého spolku nebo sdružení jste členem?

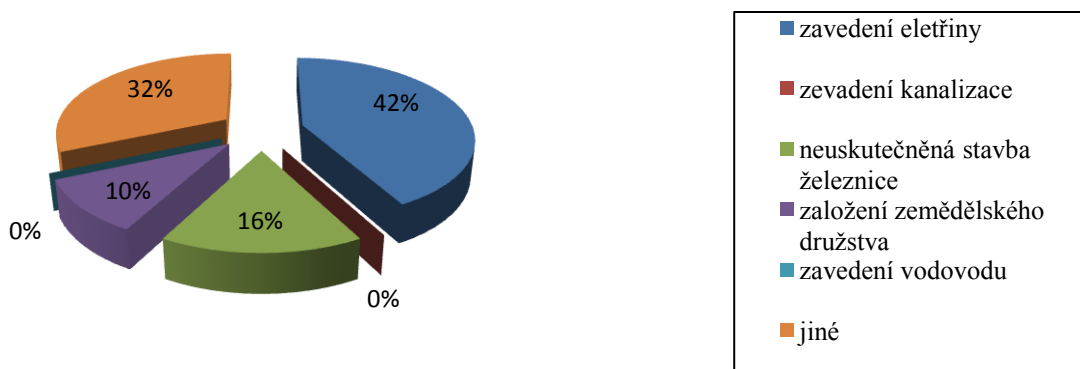
☐ SDH Struhařov	☐ TJ Jiskry Struhařov
☐ Občanského sdružení Strouháček	☐ Mysliveckého sdružení
☐ jiného sdružení dobrovolných hasičů v přilehlých obcích	☐ žádného

Činnost jakého spolku či sdružení považujete pro obec za nejpřínosnější?

☐ SDH Struhařov	☐ TJ Jiskry Struhařov
☐ Občanského sdružení Strouháček	☐ Mysliveckého sdružení
☐ žádného	☐ všechny spolky jsou pro obec přínosné

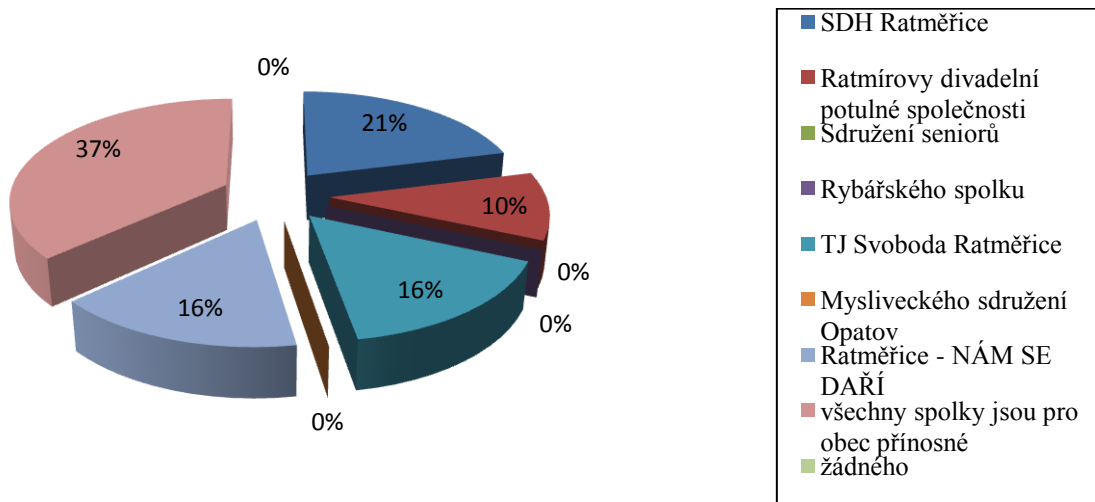
Příloha 3: Ostatní grafy

Co bylo v minulosti pro obec nejdůležitější z hlediska jejího budoucího vývoje?

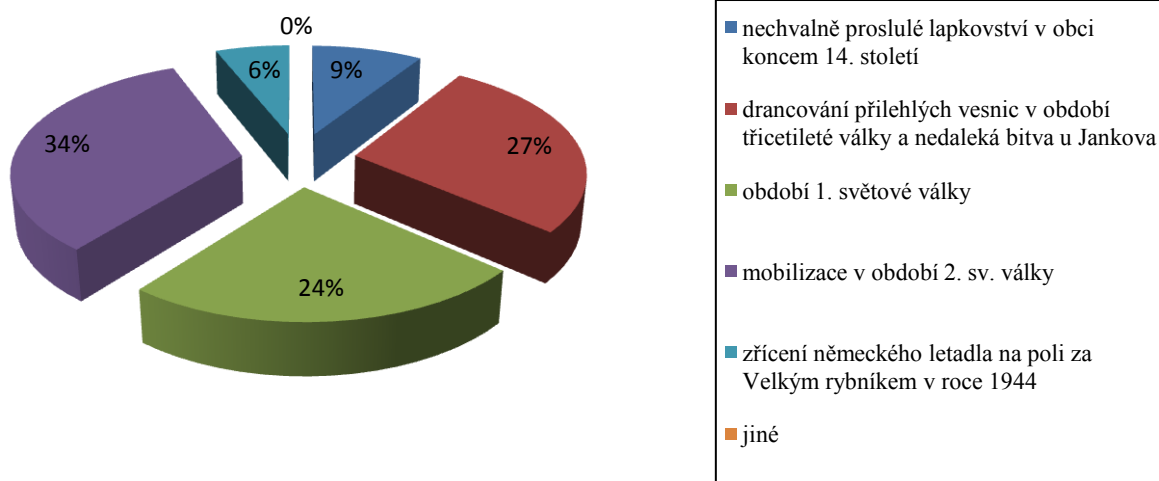
Zdroj: vlastní zpracování

Činnost jakého spolku či sdružení považujete pro obec za nejpřínosnější?

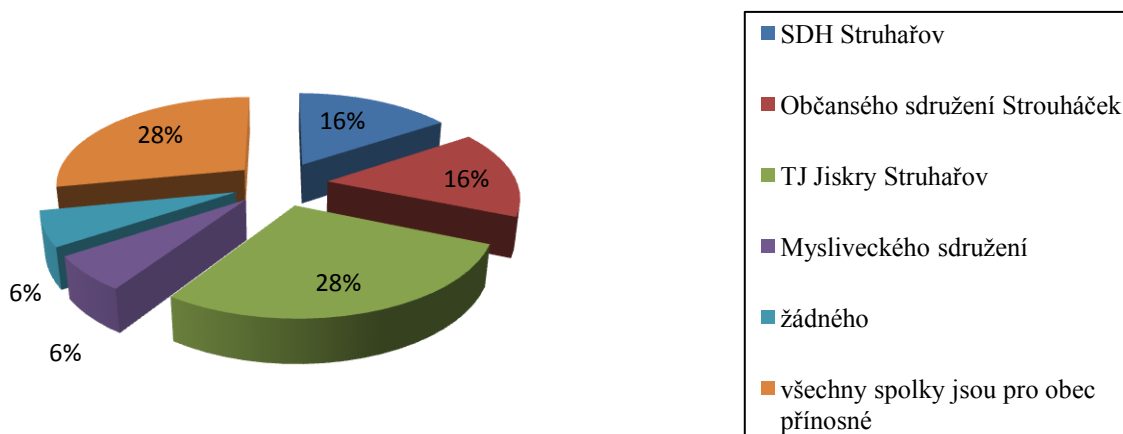
Zdroj: vlastní zpracování

Která z historických událostí podle Vás významně ovlivnila obec?

Zdroj: vlastní zpracování

Činnost jakého spolku či sdružení považujete pro obec za nepřínosnější?

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 4: Poznámky na základě řízených pohovorů

Ratměřice – Ing. Viktor Liška (neuvolněný starosta)

Co považujete z hlediska obce za atraktivní, čeho si vážíte?

Samozřejmě je na tuto otázku možné pohlížet z několika stran. To přirozeně vycítil i pan starosta, proto svou odpověď koncipoval do dvou oblastí. V první části rozhovoru jsme tedy mluvili výhradně o jeho subjektivních názorech z hlediska obyvatele vesnice a starosty na obec jako takovou. Nejvíce si cení lidské soudržnosti a práce občanů, která se odráží zejména v členství v místních zájmových spolcích. Je si vědom toho, že bez odhodlání občanů by se nikdy nepodařilo v roce 2010 získat prestižní titul „Vesnice roku“.

Kdyby se pan starosta měl vžít do role turisty, nejvíce atraktivní by pro něj byla především krásná okolní příroda kraje blanických rytířů.

Co se Vám naopak v obci nelíbí?

Pan starosta není spokojen se stavem silnic v obci a jak už to tak bývá, velkým problémem jsou peníze. I když by rád investoval do jiných oblastí, ale pokud by k opravám nedošlo, setkal by se hlavně s velkou nelibostí místních. Dále není spokojen se stavem okolní krajiny. Místní cesty jsou totiž rozorávány a narušuje se tím ráz malebné krajiny.

Co byste chtěl v obci rozvinout?

V dohledné době by chtěl pan starosta zcela rekonstruovat obecní dům ovšem tak, aby vzhled budovy kolidoval s vesnickým rázem – nebude se tedy jednat o hypermoderní budovu. V podkroví plánuje vystavět dva byty pro mladé rodiny. Snem pana starosty je v budoucnu vybudovat větší sportovní areál, zrekonstruovat kabiny, a pokud to jen trochu bude možné, zřídit i ubytovnu pro sportovce.

Během našeho rozhovoru jsme se dostali k cestovnímu ruchu a turistickému potenciálu. „Pro většinu starostů cestovní ruch není lukrativní, proto se jím mnohdy ani nezabývají. A ostatních odvážlivců, kteří by se sami pouštěli do služeb v cestovním ruchu je u nás málo.“ řekl pan starosta. On sám má vizi, jak cestovní ruch v obci pozvednout.

Samozřejmě si pan starosta uvědomuje, že není možné lákat do Ratměřic tisíce turistu. To by si ostatně nepřál ani on, ani místní obyvatelé, kterým by přívál turistů byl akorát na obtíž a rozhodně by narušil poklidný chod vesnice. Realisticky si představuje

umírněnější cestovní ruch zejména ve spolupráci s Posázavskou organizací, kdy by u významných turistických cílů byla informace o atraktivitách v Ratměřicích. Záměrem by tedy nebylo lákat turisty na celodenní program v Ratměřicích, ale spíše by se mělo jednat o zastávku při toulkách po kraji blanických rytířů.

Struhařov – Ing. Matoušek (uvolněný starosta)

Co považujete z hlediska obce za atraktivní, čeho si vážíte?

Hlavní výhodu vidí pan starosta v dopravní dostupnosti k Benešovu (železniční a autobusová). Zapříčiněna je geografickou polohou mez třemi významnými památkami. Ovšem kvůli Benešovu neuspěl návrh umístit ve Struhařově mateřskou školu, rodiče raději umístí dítě v lokalitě svého pracoviště, tzn. v Benešově. Struhařov je vybaven domem pro občanská sdružení, kde se též nachází knihovna s výtahem (rarita, nikde jinde nemají). Každé úterý občanské sdružení Strouháček pořádá bohatý program pro děti. V centrální obce je vybudovaná kanalizace a vodovod, v ostatních částech katastrálního území kanalizace ani vodovod není vybudován, voda se čerpá z vlastních zdrojů (studní) a kanalizace je v plánu. Též zřízeny kompostárny.

Co se Vám naopak v obci nelíbí?

Pokud chce zastupitelstvo znát názor občanů pomocí anket, je jim to víceméně jedno, v obci existuje spíše pár jednotlivců, kteří jsou tahouni, ostatní se přizpůsobí. Moc nechválí, ale kritizují, když je něco špatně.

Co byste chtěl v obci rozvinout?

Nyní se na území se opravují sakrální stavby (kapličky) – Býkovice, Bořeňovice, Struhařov, Horní Podhájí... Zastupitelstvo vyřešilo vysoké doplatky za odpady s přičiněním občanů, kteří musí ale za odpad platit sami. Byly též obnoveny komunikace (ty potřebné a stěžejní) a v plánu je chodník od zastávky autobus k vlakové zastávce. Vše co je naplánováno se vždy splní, třeba jen s časovým zpožděním.

V našem rozhovoru jsme se dostali i k cestovnímu ruchu. Měla jsem možnost se dozvědět, že Struhařov nemá ve svém katastrálním území kostel – dáno historickým vývojem, lidé proto nejsou ničím spjati a chybí soudržnost. V 80. a 90. letech měl Struhařov spíše funkci střediskové obce. Do Struhařova nejezdí chalupáři ani chataři, tento trend v dnešní době klesl.

Příloha 5: Bitva u Jankova

Bitva u Jankova

V poslední fázi třicetileté války se odehrála její nejkrvavější bitva – bitva u Jankova. Úmyslem švédského generála Torstenssona bylo spojit se na Moravě s oddíly sedmihradského knížete Jiřího Rákocziho a ohrozit tak přímo císařskou Vídeň. V předvečer slavné bitvy, tj. 5. 3. 1645 se generál rozhodl na místo čelního střetnutí provést obchvat levého křídla přes zamrzlé rybníky. Toto křídlo pod vedením maršála Götze zareagovalo ale příliš zbrkle a uvízlo v těžko prostupném terénu, kde bylo zdecimováno palbou švédského dělostřelectva. V průběhu bitvy se císařskému vojsku podařilo několikrát dostat švédské vojáky do kritické situace, ale k fatálnímu vyústění situace přispěl hlavně fakt, že císařské vojsko místo útoku začalo drancovat protivníkův tábor. Generál Torstensson měl tak spoustu času zahájit rychlý útok, který vedl k jeho naprostému vítězství a útěku zbylých habsburských vojáků z bojiště. V této krvavé bitvy zahynulo asi 6 000 vojáků, 4 000 vojáků se dostalo do švédského zajetí včetně velitele Hatzfelda. Během tohoto střetu byly vypáleny okolní vesnice, jen Jankov vypálen nebyl. („Bitva u Jankova 6. března 1645 | Bellum.cz", 2014)

Příloha 6: Památky a zajímavosti v Ratměřicích

Kostel sv. Havla – Románský kostel byl založen v první polovině 13. století. Jeho loď je dlouhá 9 m, široká 6,5 m a vysoká 6 m. Kostel byl dvakrát rozsáhle rekonstruován. První velká oprava byla započata v roce 1858, která trvala sedm let. Ke kněžišti se z obou stran připojili dva přístavky, ze severní strany sakristie a z jižní panská oratoř. Při poslední rekonstrukci v roce 2009 byla vyspravena omítka, nastříkaná fasáda a položena střešní krytina. Během průzkumů se odhalily gotické malby, hodnotná je též srubová konstrukce ve věži a zvonová stolice z roku 1770.

Zámek - Výstavba barokního zámku započala na začátku 18. století na popud Jana Kořenského z Terešova. Zámek byl dokončen až v roce 1750, ale o 58 let později kompletně vyhořel. O jeho obnovu se od roku 1822 výrazně postarala se svým synem Ottem hraběnka Chotková. Noví majitelé dali zámku novorenesanční podobu a velkým dílem se zasloužili o vytvoření anglického parku kolem zámečku. Zámek je dvoupodlažní, v přízemí se nachází kuchyň, několik pokojů a kotelna. V patře je pak velký sál a menší salonky. V několika pokojích jsou historická kachlová kamna a na omšelé fasádě je ještě patrná původní honosná výzdoba. Z první republiky jej vlastnil

Vladimír Kabeš, ovšem jen do roku 1948, kdy stavba připadla státu. Později sloužila jako dětský domov a ústav pro děti se speciální péčí. V současnosti se projednává jeho rekonstrukce.

Zámecký park - Dominantou zámeckého parku jsou dva Sekvojovce obrovské tyčící se do výšky 45 metrů. Jejich stáří je odhadováno na více jak 160 let. Tento druh pochází z kanadské Sierry Nevady, je charakteristický měkkou, velmi tlustou kůrou a zašpičatělými listy dlouhými téměř sedm centimetrů. Oba sekvojovce byly v roce 2002 vyhlášeny jako památné stromy. V parku ovšem nalezneme i jiné druhy dřevin, mnohé z nich velice vzácné. Kromě živé přírody se v parku nachází několik pozoruhodných staveb: vyhlídkový altán, novobarokní brána, druhá brána u kostela sv. Havla, brána v jižní zdi, severní brána a venkovní krb. Park je návštěvníkům přístupný denně od 7 do 19 hodin.

Kašna na návsi - Kašna z roku 1888 byla postavena jako zdroj pitné vody pro místní obyvatele. Voda byla přiváděna z pramene u cihelny, západně od obce a to tak, že dřevěné vrtané potrubí vodu přivádělo samospádem. Tak byl položen základ pro jednoduchý "vodovod". Roku 1937 se však začal stavět řádný vodovod. V roce 1942 kvůli poruchovosti a nedostatečnému zásobování kašny vodou byl její provoz zcela ukončen.

Socha sv. Jana Nepomuckého - Barokní socha zhotovená v polovině 18. století své místo nakonec našla před kostelem sv. Havla. Původně však stála podél cesty vedle kostela vedoucí k bráně zámeckého parku, odkud ji přemístil na počátku 20. století Dr. Vladimír Kabeš. Autor tohoto díla z červeného pískovce je neznámý. V letech 1993/1994 byla socha odborně restaurátorsky prozkoumána a následně opravena.

Studánka sv. Anny - Pramen, nad nímž byla vystavěna ve 20. letech 20. století kaplička Dr. Kabešem, je využíván obyvateli už více než 500 let. Vodu si nosili Ratměřičtí jak pro svojí vlastní potřebu, tak pro dobytek. Říkalo se, že má dokonce léčivé účinky. (*Ratměřice - Vesnice roku 2010, 2011*)

Příloha 7: Památky a zajímavosti ve Struhařově

Kaplička v Býkovicích – Kaplička v gotickém slohu zřejmě vznikla v 16. století a vystavěl ji mistr tesařský Remek z Takonína. Na zvonu zavěšeném v kapličce je z jedné strany vyryt portrét Jana Nepomuckého a z druhé portrét sv. Prokopa. V období první světové války byl zvon ochráněn před vojáky díky rodině Strnadových, kteří jej

zakopali ve své stodole. Ve druhé světové válce byl zvon opět zakopán na pole zvané „Hrdinovo“. Kaplička byla poté ještě dvakrát rekonstruována, a to v letech 1950 a 1970.

Pomník obětem 1. a 2. světové války – Památka, která vznikla po první světové válce, je umístěna na struhařovské návsi. Pomník včetně zahrádky stál 5000 Kč, peníze na něj byly získány z různých akcí konaných obcí. Dne 5. června 1922 byl slavnostně odhalen. O dva roky později byly po obou stranách pomníku vysazeny dvě šestileté lípy a o čtyři roky později přibily další dvě. Pomník se dočkal opravy v roce 1980.

Hřebčín Pecínov – Komplex barokních budov obdélníkového půdorysu postavený za vlády Marie Terezie. Objekt, který původně sloužil chovu koní a jezdeckému sportu, byl v roce 1996 zakoupen panem Martinem Horou. Ten se rozhodl respektovat jeho původní záměr a historickou hodnotu statku. Přivezl sem ušlechtilé plemeno Fríského koně pocházející z Holandska. V Pecínově je v současné době 20 Fríských koní. Hřebčín nabízí řadu služeb, které mohou využívat návštěvníci areálu, sportovní a rekreační jezdci. Využívat mohou především kryté jízdárny, jezdecké školy, vyzkoušet mohou i parkur a military dráhu. Samozřejmostí je ustájení koní a možnost soukromých hodin s profesionálním trenérem. Stáje jsou celkem tři. Jedna z nich je pro chov Fríských koní a další dvě jsou pro koně sportovní. Celý areál je tedy ohraničen stáji, restaurací s velkou terasou a dráhou na bowling, tenisovými kurty, hotelem a fitness centrem. Uprostřed tohoto komplexu je dvůr se zahradou, kterému dominuje bazén s mořskou vodou. Hotel disponuje 100 lůžky, kongresovým sálem pro pořádání společenských akcí včetně seminářů a pracovních setkání, letní terasou a dvěma oddělenými salonky. („Ubytování - Dvůr Pecínov", 2014)

Zámek Střížkov – Dnes v soukromém vlastnictví zahraničního majitele. Několikrát byly slíbeny opravy tohoto zámku, ale vzhledem k pokročilému věku majitele, už se s realizací plánu tolik nepočítá.